

תקן חשבונאות בינלאומי 36

ירידת ערך נכסים

International Accounting Standard 36

Impairment of Assets

גרסה זו כוללת תיקונים הנובעים מתקני דיווח כספי בינלאומיים, אשר פורסמו עד 31 במאי 2021 ומועד תחילתם לא מאוחר מיום 1 לינואר 2022.

תיקונים שמועד תחילתם לאחר 1 בינואר 2022

תקן חשבונאות בינלאומי 36 והמסמכים הנלווים אליו תוקנו על ידי:

- תקן דיווח כספי בינלאומי 17 חוזי ביטוח (פורסם במאי 2017) (מועד תחילה 1 בינואר 2023).

מועד התחילה של התיקונים הוא לאחר 1 בינואר 2022 ולכן במהדורה זו הם לא שולבו אלא נכללו בנפרד, במסגרת נספח ד לתקן דיווח כספי בינלאומי 17.

תוכן עניינים

החל
מסעיף

	תקן חשבונאות בינלאומי 36
	ירידת ערך נכסים
1	מטרת התקן
2	תחולה
6	הגדרות
7	זיהוי נכס שתיתכן ירידה בערכו
18	מדידת סכום בר-השבה
	מדידת הסכום בר-ההשבה של נכס בלתי מוחשי בעל אורך
24	חיים שימושיים בלתי מוגדר
28	שווי הוגן בניכוי עלויות מימוש
30	שווי שימוש
33	בסיס לאומדני תזרימי מזומנים עתידיים
39	הרכב אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים
54	תזרימי מזומנים עתידיים במטבע חוץ
55	שיעור ניכיון
58	הכרה ומדידה של הפסד מירידת ערך
65	יחידות מניבות-מזומנים ומוניטין
66	זיהוי יחידה מניבה-מזומנים אליה שייך נכס
74	סכום בר-השבה וערך בספרים של יחידה מניבה-מזומנים
80	מוניטין
80	הקצאת מוניטין ליחידות מניבות-מזומנים
	בחינה לירידת ערך של יחידות מניבות-מזומנים עם
88	מוניטין
96	עיתוי בחינות ירידת ערך
100	נכסי מטה החברה (corporate assets)
104	הפסד מירידת ערך של יחידה מניבה-מזומנים
109	ביטול הפסד מירידת ערך
117	ביטול הפסד מירידת ערך של נכס בודד
122	ביטול הפסד מירידת ערך של יחידה מניבה-מזומנים
124	ביטול הפסד מירידת ערך של מוניטין

תוכן עניינים (המשך)

החל
מסעיף

126	גילוי אומדנים המשמשים למדידת סכומים בני-השבה של יחידות מניבות-מזומנים הכוללות מוניטין או של נכסים
134	בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר
139	הוראות מעבר ומועד תחילה
141	ביטול תקן חשבונאות בינלאומי 36 (פורסם בשנת 1998)

נספחים:

נספח א - שימוש בטכניקות של ערך נוכחי למדידת שווי
שימוש

נספח ב - תיקון לתקן חשבונאות בינלאומי 16[†]

נספח ג - בדיקת ירידת ערך של יחידות מניבות מזומנים
עם מוניטין וזכויות שאינן מקנות שליטה

אישור על ידי הוועדה הבינלאומית של תקן
חשבונאות בינלאומי 36 שפורסם במרס 2004*

אישור על ידי הוועדה הבינלאומית של גילויים
לסכום בר ההשבה של נכסים לא פיננסיים
(תיקונים לתקן חשבונאות בינלאומי 36) שפורסם
במאי 2013*

בסיס למסקנות*

דעות מנוגדות*

דוגמאות להמחשה*

* לא תורגם לעברית

[†] בספר זה שולבו התיקונים לתקן חשבונאות בינלאומי 16 הנובעים מנספח זה
בתקן חשבונאות בינלאומי 16.

תקן חשבונאות בינלאומי 36 ירידת ערך נכסים

תקן חשבונאות בינלאומי 36 ירידת ערך נכסים (IAS 36) מפורט בסעיפים 141-1 ובנספחים א-ג. כל הסעיפים בתקן מחייבים באותה מידה, אך נשמרה תבנית התקן, כפי שהייתה בעת שאומץ על ידי ה-IASB. יש לקרוא את תקן חשבונאות בינלאומי 36 בהקשר למטרת התקן ולבסיס למסקנות, להקדמה לתקני דיווח כספי בינלאומיים ולמסגרת המושגית לדיווח כספי. תקן חשבונאות בינלאומי 8 מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות, מספק בסיס לבחירה ויישום של מדיניות חשבונאית בהעדר הנחיות מפורשות.

מטרת התקן

1. מטרת התקן היא לקבוע נהלים שעל ישות ליישם כדי להבטיח שנכסיה לא יוצגו בסכום, העולה על הסכום בר-ההשבה שלהם. נכס מוצג בסכום, הגבוה מהסכום בר-ההשבה שלו, כאשר ערכו בספרים עולה על הסכום שיתקבל מהשימוש בנכס או ממכירתו. במקרה כזה, חלה ירידה בערך הנכס והתקן דורש מהישות להכיר בהפסד מירידת ערך. התקן גם מפרט מתי על הישות לבטל הפסד מירידת ערך וקובע גילויים.

תחולה

2. תקן זה ייושם לטיפול החשבונאי בירידת ערך של כל הנכסים, למעט:

- (א) מלאי (ראה תקן חשבונאות בינלאומי 2 מלאי);
- (ב) נכסים בגין חוזה ונכסים הנובעים מעלויות להשגת חוזה או לקיומו שהוכרו בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 15 הכנסות מחוזים עם לקוחות;
- (ג) נכסי מסים נדחים (ראה תקן חשבונאות בינלאומי 12 מיסים על הכנסה);
- (ד) נכסים הנובעים מהטבות עובד (ראה תקן חשבונאות בינלאומי 19 הטבות עובד);
- (ה) נכסים פיננסיים שהם בתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 9 מכשירים פיננסיים;

(ז) נדל"ן להשקעה הנמדד בשווי הוגן (ראה תקן חשבונאות בינלאומי 40 נדל"ן להשקעה);

(ז) נכסים ביולוגיים הקשורים לפעילות חקלאית, בתחולת תקן חשבונאות בינלאומי 41 חקלאות אשר נמדדים בשווי הוגן בניכוי עלויות למכירה;

(ח) עלויות רכישה נדחות ונכסים בלתי מוחשיים, הנובעים מזכויות חוזיות של מבטח בהתאם לחוזה ביטוח, שהם בתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 4 חוזי ביטוח; וכן

(ט) נכסים לא שוטפים (או קבוצות מימוש) אשר מסווגים כמוחזקים למכירה בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 5 נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו.

3. תקן זה לא חל על מלאי, נכסים הנובעים מחוזי הקמה, נכסי מסים נדחים, נכסים הנובעים מהטבות עובד או נכסים שסווגו כמוחזקים למכירה (או נכללים בקבוצת מימוש המסווגת כמוחזקת למכירה), כיוון שתקני דיווח כספי בינלאומיים קיימים, החלים על נכסים אלה, כוללים דרישות להכרה ומדידה של נכסים אלה.

4. תקן זה חל על נכסים פיננסיים המסווגים כ:

(א) חברות בנות, כהגדרתן בתקן דיווח כספי בינלאומי 10 דוחות כספיים מאוחדים;

(ב) חברות כלולות, כהגדרתן בתקן חשבונאות בינלאומי 28 השקעות בחברות כלולות ובעסקאות משותפות; וכן

(ג) עסקאות משותפות, כהגדרתן בתקן דיווח כספי בינלאומי 11 הסדרים משותפים.

לגבי ירידת ערך של נכסים פיננסיים אחרים, ראה תקן דיווח כספי בינלאומי 9.

5. תקן זה אינו מיושם על נכסים פיננסיים, בתחולת תקן דיווח כספי בינלאומי 9, נדל"ן להשקעה שנמדד בשווי הוגן בתחולת תקן חשבונאות בינלאומי 40 או נכסים ביולוגיים, הקשורים לפעילות חקלאית, אשר נמדדים בשווי הוגן בניכוי עלויות למכירה, בתחולת תקן חשבונאות בינלאומי 41. אולם, תקן זה מיושם על נכסים המוצגים בסכום שהוערך מחדש (דהיינו, שווי הוגן במועד השיערוך בניכוי פחת שנצבר כלשהו לאחר מכן והפסדים מירידת ערך

שנצברו לאחר מכון) בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים אחרים כגון מודל הערכה מחדש בתקן חשבונאות בינלאומי 16 רכוש קבוע ובתקן חשבונאות בינלאומי 38 נכסים בלתי מוחשיים. ההפרש היחידי בין שווי הוגן של נכס לבין שווי ההוגן בניכוי עלויות מימוש הוא העלויות התוספתיות הישירות שניתן לייחס למימוש של הנכס.

(א) אם עלויות המימוש זניחות, הסכום בר-ההשבה של הנכס שהוערך מחדש הוא בהכרח קרוב או גבוה מהסכום שהוערך מחדש של הנכס. במקרה זה, לאחר שיושמו דרישות ההערכה מחדש, לא סביר שערך הנכס שהוערך מחדש ירד ואין צורך לאמוד את הסכום בר-ההשבה.

(ב) [בוטל]

(ג) אם עלויות המימוש אינן זניחות, השווי ההוגן בניכוי עלויות מימוש של הנכס שהוערך מחדש נמוך בהכרח משווי ההוגן. לכן, תחול ירידה בערכו של נכס שהוערך מחדש אם שווי השימוש שלו נמוך מהסכום שהוערך מחדש של הנכס. במקרה זה, לאחר שיושמו דרישות ההערכה מחדש, ישות מיישמת תקן זה על מנת לקבוע אם חלה ירידה בערך הנכס.

הגדרות

6. המונחים הבאים משמשים בתקן זה במשמעות המוגדרת להלן:

ערך בספרים (Carrying amount) הוא הסכום שבו מוכר הנכס לאחר ניכוי כל פחת שנצבר (הפחתה שנצברה), ובניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו.

יחידה מניבה-מזומנים (Cash-generating unit) היא קבוצת הנכסים המזוהה הקטנה ביותר, המפיקה תזרימי מזומנים חיוביים (Inflows), שהם בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי המזומנים החיוביים מנכסים אחרים או מקבוצות נכסים אחרות.

נכסי מטה החברה (Corporate assets) הם נכסים, פרט למוניטין, אשר תורמים לתזרימי המזומנים העתידיים הן של היחידה המניבה-מזומנים הנבחנת והן של יחידות מניבות-מזומנים אחרות.

עלויות מימוש (Costs of disposal) הן עלויות תוספתיות, המיוחסות במישרין למימוש של נכס או של יחידה מניבה-מזומנים, למעט עלויות מימון והוצאת מסים על הכנסה.

סכום בר-פחת (Depreciable amount) הוא עלות הנכס, או סכום אחר המופיע בדוחות הכספיים במקום העלות, בניכוי ערך השייר של הנכס.

פחת (Depreciation) או הפחתה (Amortization) מהווים הקצאה שיטתית של הסכום בר-הפחת של נכס על פני אורך החיים השימושיים שלו.¹

שווי הוגן (Fair value) הוא המחיר שהיה מתקבל במכירת נכס או המחיר שהיה משולם להעברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק במועד המדידה (ראה תקן דיווח כספי בינלאומי 13 **מדידת שווי הוגן**).

הפסד מירידת ערך (An impairment loss) הוא הסכום שבו הערך בספרים של נכס או יחידה מניבה-מזומנים עולה על הסכום בר-ההשבה שלו.

סכום בר-השבה (Recoverable amount) של נכס או יחידה מניבה-מזומנים הוא הגבוה מבין השווי ההוגן שלו בניכוי עלויות מימוש לבין שווי השימוש בו.

אורך חיים שימושיים (Useful life) הוא:

(א) פרק הזמן שלאורכו חזוי שנכס ישמש את הישות; או

(ב) מספר יחידות תפוקה או יחידות דומות שחזוי שיושגו מהנכס על ידי הישות.

שווי שימוש (Value in use) הוא הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים, החזויים לנבוע מנכס או מיחידה מניבה-מזומנים.

זיהוי נכס שתיתכן ירידה בערכו

7. סעיפים 8-17 מפרטים מתי יש לקבוע את הסכום בר-ההשבה. דרישות אלה משתמשות במונח "נכס", אך יש ליישמן באופן זהה לנכס בודד וליחידה מניבה-מזומנים. מבנה יתרת התקן הוא כדלהלן:

¹ במקרה של נכס בלתי מוחשי, משתמשים בדרך כלל במונח "הפחתה" במקום במונח "פחת". לשני המונחים אותה משמעות.

- (א) סעיפים 18-57 מפרטים את הדרישות למדידת הסכום בר-ההשבה. דרישות אלה משתמשות אף הן במונח "נכס", אך יש ליישמן באופן זהה לנכס בודד וליחידה מניבה-מזומנים.
- (ב) סעיפים 58-108 מפרטים את הדרישות להכרה ומדידה של הפסדים מירידת ערך. הכרה ומדידה של הפסדים מירידת ערך של נכסים בודדים, למעט מוניטין, מטופלות בסעיפים 58-64. סעיפים 65-108 מטפלים בהכרה ומדידה של הפסדים מירידת ערך של יחידות מניבות-מזומנים ומוניטין.
- (ג) סעיפים 109-116 מפרטים את הדרישות לביטול הפסד מירידת ערך שהוכר בתקופות קודמות בגין נכס או יחידה מניבה-מזומנים. דרישות אלה משתמשות אף הן במונח "נכס", אך יש ליישמן באופן זהה לנכס בודד וליחידה מניבה-מזומנים. דרישות נוספות לגבי נכס בודד מפורטות בסעיפים 117-121, לגבי יחידה מניבה-מזומנים בסעיפים 122 ו-123, ולגבי מוניטין בסעיפים 124 ו-125.
- (ד) סעיפים 126-133 מפרטים את המידע שיש לגלותו לגבי הפסדים מירידת ערך וביטולים של הפסדים מירידת ערך בגין נכסים ויחידות מניבות-מזומנים. סעיפים 134-137 מפרטים דרישות גילוי נוספות בגין יחידות מניבות-מזומנים, שלהן הוקצה מוניטין או נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר לעניין בחינה לירידת ערך.
8. ירידת ערך של נכס חלה כאשר ערכו בספרים עולה על הסכום בר-ההשבה שלו. סעיפים 12-14 מתארים מספר סימנים לאפשרות שחל הפסד מירידת ערך. אם אחד מסימנים אלה מתקיים, ישות נדרשת לאמוד באופן פורמלי את הסכום בר-ההשבה. למעט כמתואר בסעיף 10, תקן זה אינו דורש מישות לאמוד באופן פורמלי את הסכום בר-ההשבה, אם לא קיים סימן להפסד מירידת ערך.
9. ישות תבחן בסוף כל תקופת דיווח אם קיימים סימנים, המצביעים על ירידת ערך של נכס. אם מתקיים סימן כלשהו, על הישות לאמוד את הסכום בר-ההשבה של הנכס.
10. ללא קשר אם קיים סימן לירידת ערך, על הישות גם:
- (א) לבחון אחת לשנה ירידת ערך של נכס בלתי מוחשי שלו אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר או נכס בלתי מוחשי שאינו זמין עדיין לשימוש על ידי השוואת ערכו בספרים

לסכום בר-ההשבה שלו. בחינה לירידת ערך זו עשויה להתבצע בכל מועד במהלך השנה, כל עוד היא מתבצעת באותו מועד בכל שנה. ניתן לבחון ירידת ערך של נכסים בלתי מוחשיים שונים במועדים שונים. אולם, אם נכס בלתי מוחשי כזה הוכר לראשונה במהלך התקופה השנתית השוטפת, נכס בלתי מוחשי זה ייבחן לירידת ערך לפני תום התקופה השנתית השוטפת.

(ב) לבחון אחת לשנה ירידת ערך של מוניטין שנרכש בצירוף עסקים, בהתאם לסעיפים 80-99.

11. היכולת של נכס בלתי מוחשי להניב הטבות כלכליות עתידיות, אשר מספיקות כדי להשיב את הערך בספרים שלו, נתונה, בדרך כלל, לאי וודאות גדולה יותר לפני שהנכס זמין לשימוש מאשר אחרי שהוא זמין לשימוש. לפיכך, התקן דורש מישות לבחון לירידת ערך לפחות אחת לשנה את הערך בספרים של נכס בלתי מוחשי שאינו זמין עדיין לשימוש.

12. לצורך הערכה אם מתקיים סימן כלשהו, המצביע על ירידת ערך של נכס, על ישות לשקול כמינימום, את הסימנים הבאים:

מקורות מידע חיצוניים

(א) קיימים סימנים שניתנים לצפייה שחלה ירידה משמעותית במהלך התקופה בערך הנכס מעבר למה שניתן לצפות כתוצאה מחלוף הזמן או משימוש רגיל.

(ב) שינויים משמעותיים בעלי השפעה שלילית על הישות חלו במהלך התקופה או שיחולו בעתיד הקרוב, בסביבה הטכנולוגית, השיווקית, הכלכלית או המשפטית, שבה פועלת הישות, או בשוק אליו מיועד הנכס.

(ג) במהלך התקופה חלה עלייה בשיעורי הריבית בשוק או בשיעורי תשואה אחרים על השקעות בשוק, וסביר שעליות אלה ישפיעו על שיעור הניכיון, המשמש בחישוב שווי השימוש של הנכס ויקטינו באופן מהותי את הסכום בר-ההשבה של הנכס.

(ד) הערך בספרים של הנכסים נטו של הישות גבוה משווי השוק של הישות (market capitalisation).

מקורות מידע פנימיים

(ה) קיימות ראיות ניתנות להשגה להתיישנות או לנזק פיזי של נכס.

(ו) שינויים משמעותיים בעלי השפעה שלילית על הישות חלו במהלך התקופה או חזויים לחול בעתיד הקרוב, בהיקף או באופן שבו נעשה שימוש בנכס או חזוי להיעשות שימוש בנכס. שינויים אלה כוללים השבתת שימוש בנכס, תוכניות להפסקת פעילות או לשינוי מבני בפעילות, שאליה שייך הנכס, תוכניות למימוש הנכס לפני המועד שנחזה קודם לכן והערכה מחדש של אורך החיים השימושיים של הנכס כמוגדר ולא כבלתי מוגדר.²

(ז) קיימות ראיות ניתנות להשגה ממערכת הדיווח הפנימי, המצביעות על כך שהביצועים הכלכליים של הנכס הם גרועים מאלה שנחזו או יהיו גרועים מהם.

דיבידנד מחברה בת, מעסקה משותפת או מחברה כלולה

(ח) לגבי השקעה בחברה בת, בעסקה משותפת או בחברה כלולה, המשקיע מכיר בדיבידנד מההשקעה וקיימת ראיה:

(i) שהערך בספרים של ההשקעה בדוחות הכספיים הנפרדים עולה על הערכים בספרים בדוחות הכספיים המאוחדים של הנכסים נטו של המושקע, כולל מוניטין קשור; או

(ii) שהדיבידנד עולה על סך הרווח הכולל של החברה הבת, העסקה המשותפת או החברה הכלולה בתקופה שבה הדיבידנד הוכרז.

13. הרשימה שבסעיף 12 אינה רשימה ממצה. ישות עשויה לזהות סימנים נוספים, המצביעים על ירידה אפשרית בערך של נכס, וקיומם של סימנים נוספים אלה ידרוש מהישות לקבוע את הסכום בר-ההשבה של הנכס או, במקרה של מוניטין, לבצע בחינה לירידת ערך בהתאם לסעיפים 80-99.

² מהמועד שבו נכס מקיים את הקריטריונים לסיווג כמוחזק למכירה (או נכלל בקבוצת מימוש שמסווגת כמוחזקת למכירה), הוא אינו בתחולת תקן זה והוא מטופל בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 5 נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו.

14. ראיות ממערכת הדיווח הפנימי, המצביעות על אפשרות שחלה ירידת ערך של נכס, כוללות את קיומם של:

- (א) תזרימי מזומנים לרכישת הנכס, או תזרימי מזומנים מאוחרים יותר, הנדרשים להפעלת הנכס או להחזקתו, הגבוהים באופן משמעותי מאלה שתוקצבו במקור;
- (ב) תזרימי המזומנים נטו בפועל או הרווח או ההפסד התפעולי בפועל, הנובעים מהנכס, גרועים באופן משמעותי מאלה שתוקצבו;
- (ג) ירידה משמעותית בתזרימי המזומנים נטו או ברווח התפעולי המתוקצבים, או עלייה משמעותית בהפסד המתוקצב, הנובעים מהנכס; או
- (ד) הפסדים תפעוליים או תזרימי מזומנים שליליים (outflows) נטו, בגין הנכס, כאשר סכומי התקופה השוטפת מקובצים עם הסכומים המתוקצבים לעתיד.

15. כמצוין בסעיף 10, תקן זה דורש לבחון לפחות אחת לשנה ירידת ערך של נכס בלתי מוחשי בעל אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר, נכס בלתי מוחשי שאינו זמין עדיין לשימוש ומוניטין. למעט המקרים שבהם דרישות סעיף 10 חלות, עיקרון המהותיות ייושם לצורך הזיהוי אם יש לאמוד את הסכום בר-ההשבה של הנכס. לדוגמה, אם חישובים קודמים הראו כי הסכום בר-ההשבה של נכס גבוה באופן משמעותי מערכו בספרים, אין הישות צריכה לאמוד מחדש את הסכום בר-ההשבה אם לא התרחשו אירועים אשר יבטלו את הפער. באופן דומה, ניתוחים קודמים עשויים להראות כי הסכום בר-ההשבה של הנכס אינו רגיש לאחד (או יותר) מהסימנים, המפורטים בסעיף 12.

16. להמחשת סעיף 15, אם שיעורי הריבית בשוק או שיעורי תשואה אחרים על השקעות בשוק עלו במהלך התקופה, הישות אינה נדרשת לערוך אומדן פורמלי לסכום בר-ההשבה של הנכס במקרים הבאים:

- (א) אם לא סביר ששיעור הניכיון, ששימש בחישוב שווי השימוש של הנכס, יושפע מהעלייה בשיעורי השוק הני"ל. לדוגמה, עלייה בשיעורי הריבית לטווח קצר אינה בהכרח בעלת השפעה מהותית על שיעור הניכיון, ששימש להערכת נכס בעל יתרת אורך חיים שימושיים ניכרת.

(ב) אם סביר ששיעור הניכיון, ששימש בחישוב שווי השימוש של הנכס, יושפע מהעלייה בשיעורי השוק הני"ל, אך ניתוחי רגישות קודמים של הסכום בר-ההשבה מראים כי:

(i) לא סביר שתחול ירידה מהותית בסכום בר-ההשבה, כיוון שסביר שתזרימי המזומנים העתידיים אף הם יעלו. (לדוגמה, במקרים מסוימים ישות יכולה להוכיח שהיא מתאימה את הכנסותיה כפיצוי על עלייה בשיעורי השוק); או

(ii) לא סביר שהירידה בסכום בר-ההשבה תגרום להפסד מהותי מירידת ערך.

17. אם קיים סימן, המצביע על אפשרות שחלה ירידת ערך של נכס, הדבר עשוי להצביע על כך שיתרת אורך החיים השימושיים של הנכס, שיטת הפחת (הפחתה) או ערך השייר של הנכס דורשים בחינה והתאמה בהתאם לתקן, אשר חל על הנכס, וזאת גם אם לא הוכר הפסד מירידת ערך הנכס.

מדידת סכום בר-השבה

18. תקן זה מגדיר סכום בר-השבה כגובה מבין השווי ההוגן בניכוי עלויות מימוש של נכס או יחידה מניבה-מזומנים לבין שווי השימוש בו. סעיפים 19-57 מפרטים את הדרישות למדידת הסכום בר-ההשבה. דרישות אלה משתמשות במונח "נכס", אך יש ליישמן באופן זהה לנכס בודד וליחידה מניבה-מזומנים.

19. לא תמיד יש צורך לקבוע הן את השווי ההוגן בניכוי עלויות מימוש של הנכס, והן את שווי השימוש שלו. אם אחד מבין סכומים אלה עולה על הערך בספרים של הנכס, לא חלה ירידה בערך הנכס ואין צורך לאמוד את הסכום האחר.

20. עשויה להיות אפשרות למדוד את השווי ההוגן בניכוי עלויות מימוש, גם אם לא קיים מחיר מצוטט בשוק פעיל עבור נכס זהה. אולם, לעיתים אין זה אפשרי למדוד את השווי ההוגן בניכוי עלויות מימוש, מכיוון שלא קיים בסיס לאומדן מהימן של המחיר שבו עסקה רגילה למכירת הנכס תתרחש בין משתתפים בשוק במועד המדידה בתנאי שוק נוכחיים. במקרה זה, הישות עשויה להשתמש בשווי השימוש של הנכס כסכום בר-ההשבה שלו.

21. אם אין סיבה להאמין ששווי השימוש של נכס עולה באופן מהותי על השווי ההוגן שלו בניכוי עלויות מימוש, השווי ההוגן של הנכס בניכוי עלויות מימוש עשוי לשמש כסכום בר-ההשבה. לעיתים

קרובות, זה יהיה המקרה כאשר הנכס מיועד למימוש. זאת מכיוון ששווי השימוש של נכס המיועד למימוש יתבסס בעיקר על התמורה נטו מהמימוש, מאחר וסביר כי תזרימי המזומנים העתידיים, מהמשך השימוש בנכס עד למכירתו, הם זניחים.

22. סכום בר-השבה ייקבע לגבי נכס בודד, אלא אם הנכס אינו מניב תזרימי מזומנים חיוביים שהם בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי מזומנים חיוביים מנכסים אחרים, או מקבוצות נכסים אחרות. אם זה המקרה, הסכום בר-ההשבה ייקבע לגבי היחידה המניבה-מזומנים אליה שייך הנכס (ראה סעיפים 65-103), אלא אם:

(א) השווי ההוגן של הנכס בניכוי עלויות מימוש גבוה מערכו בספרים; או

(ב) ניתן לאמוד ששווי השימוש של הנכס קרוב לשווי ההוגן של הנכס בניכוי עלויות מימוש, והשווי ההוגן בניכוי עלויות מימוש ניתן למדידה.

23. במקרים מסוימים, אומדנים, ממוצעים ותחשיבים מקוצרים, יכולים לספק קירובים סבירים לחישובים המפורטים, המודגמים בתקן זה, לשם קביעת שווי הוגן בניכוי עלויות מימוש או שווי שימוש.

מדידת הסכום בר-ההשבה של נכס בלתי מוחשי בעל אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר

24. סעיף 10 דורש לבחון ירידת ערך של נכס בלתי מוחשי בעל אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר לפחות אחת לשנה על ידי השוואת ערכו בספרים לסכום בר-ההשבה שלו, ללא קשר אם קיים סימן כלשהו המצביע על אפשרות לירידת ערך. אולם, ניתן להשתמש בחישוב העדכני ביותר של הסכום בר-ההשבה של נכס כזה, שבוצע בתקופה הקודמת, בבחינה לירידת הערך של נכס זה בתקופה השוטפת, בתנאי שכל הקריטריונים שלהלן מתקיימים:

(א) אם הנכס הבלתי מוחשי אינו מניב תזרימי מזומנים חיוביים משימוש מתמשך, שהם בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי מזומנים חיוביים מנכסים אחרים, או מקבוצות נכסים אחרות ולפיכך הוא נבחן לירידת ערך כחלק מיחידה מניבה-מזומנים, שאלה הוא שייך, הנכסים וההתחייבויות, אשר מהווים את היחידה, לא השתנו משמעותית ממועד החישוב העדכני ביותר של הסכום בר-ההשבה;

(ב) התוצאה של החישוב העדכני ביותר של הסכום בר-ההשבה הייתה סכום שעלה על הערך בספרים של הנכס במרווח מהותי; וכן

(ג) בהתבסס על ניתוח של האירועים שהתרחשו ועל הנסיבות שהשתנו ממועד החישוב העדכני ביותר של הסכום בר-ההשבה, הסבירות שהסכום בר-ההשבה השוטף שייקבע כעת יהיה נמוך מהערך בספרים של הנכס היא קלושה.

שווי הוגן בניכוי עלויות מימוש

[בוטל].27-25

28. עלויות המימוש, למעט אלה אשר הוכרו כהתחייבויות, מנוכות במדידת השווי ההוגן בניכוי עלויות מימוש. דוגמאות לעלויות אלה כוללות עלויות משפטיות, מס בולים ומיסי עסקה דומים, עלויות העתקת הנכס, ועלויות תוספתיות ישירות, הנדרשות על מנת להביא את הנכס למצב מכירה. אולם, הטבות בגין פיטורין (כהגדרתם בתקן חשבונאות בינלאומי 19 הטבות עובד) ועלויות הקשורות לצמצום או ארגון מחדש של העסק בעקבות מימוש הנכס, לא ייחשבו כעלויות תוספתיות ישירות לצורך מימוש הנכס.

29. לעיתים, מכירת הנכס תחייב את הקונה לקחת על עצמו התחייבות ורק שווי הוגן בניכוי עלויות מימוש יחיד ניתן להשגה לגבי הנכס וההתחייבות כאחד. סעיף 78 מסביר כיצד לטפל במקרים כאלה.

שווי שימוש

30. המרכיבים שלהלן ישתקפו בחישוב שווי השימוש של נכס:

(א) אומדן של תזרימי המזומנים העתידיים שהישות צופה להפיק מהנכס;

(ב) תחזיות לגבי שינויים אפשריים בסכום או בעיתוי של תזרימי מזומנים עתידיים אלה;

(ג) ערך הזמן של הכסף, המיוצג על ידי שיעור שוק שוטף של ריבית חסרת סיכון;

(ד) המחיר לנשיאת (for bearing) אי וודאות, שטבועה בנכס; וכן

(ה) גורמים אחרים, כגון היעדר נזילות, שמשתתפים בשוק ישקפו בהמחרת תזרימי המזומנים העתידיים שהישות צופה להפיק מהנכס.

31. אמידת שווי השימוש של נכס כוללת את השלבים הבאים:

(א) אמידת תזרימי המזומנים העתידיים, הן חיוביים והן שליליים, שינבעו משימוש מתמשך בנכס וממימושו הסופי; וכן

(ב) יישום שיעור ניכיון מתאים לתזרימי מזומנים עתידיים אלה.

32. ניתן לשקף את המרכיבים שזוהו בסעיף 30(ב), (ד) ו-(ה) כתיאומים לתזרימי המזומנים העתידיים או כתיאומים לשיעור הניכיון. בכל גישה שהישות מאמצת לשקף את התחזיות לגבי שינויים אפשריים בסכום או בעיתוי של תזרימי המזומנים העתידיים, על התוצאות לשקף את הערך הנוכחי החזוי של תזרימי המזומנים העתידיים, דהיינו, את הממוצע המשוקלל של כל התוצאות האפשריות. נספח א' מספק הנחיות נוספות לגבי השימוש בטכניקות של ערך נוכחי במדידת שווי השימוש של נכס.

בסיס לאומדני תזרימי מזומנים עתידיים

33. במדידת שווי השימוש הישות:

(א) תבסס את תחזיות תזרימי המזומנים על הנחות סבירות וניתנות לביסוס, המייצגות את האומדן הטוב ביותר של ההנהלה לגבי הטווח של התנאים הכלכליים, שישירו במהלך יתרת אורך החיים השימושיים של הנכס. משקל רב יותר יינתן לראיות חיצוניות.

(ב) תבסס את תחזיות תזרימי המזומנים על תקציבים/תחזיות כספיים, העדכניים ביותר, שאושרו על ידי ההנהלה, אך לא תכלול אומדן תזרימי מזומנים חיוביים או שליליים החזויים לנבוע משינויים מבניים עתידיים או מהגדלה או שיפור של ביצועי הנכס. תחזיות, המבוססות על תקציבים/תחזיות כאלה, יכסו תקופה מירבית של 5 שנים, אלא אם ניתן להצדיק תקופה ארוכה יותר.

(ג) תאמוד תחזיות תזרימי מזומנים לתקופה שמעבר לתקופה, המכוסה על ידי התקציבים/תחזיות העדכניים ביותר, על ידי אקסטרפולציה (extrapolating) של אותן תחזיות, המבוססות על תקציבים/תחזיות, תוך שימוש בשיעור

צמיחה קבוע או יורד לשנים שלאחר מכן, אלא אם שיעור צמיחה עולה ניתן להצדקה. שיעור צמיחה זה לא יעלה על שיעור הצמיחה הממוצע לזמן ארוך במוצרים, בענפים, במדינה או במדינות שבהן פועלת הישות, או בשוק שבו הנכס נמצא בשימוש, אלא אם שיעור גבוה יותר ניתן להצדקה.

34. ההנהלה מעריכה את סבירות ההנחות, שעליהן מבוססות תחזיות תזרימי המזומנים השוטפות על ידי בחינת הגורמים להפרשים בין תחזיות תזרימי המזומנים בעבר לבין תזרימי המזומנים בפועל. ההנהלה תוודא שההנחות שעליהן מבוססות תחזיות תזרימי המזומנים השוטפות הן עקביות עם תוצאות העבר בפועל, בתנאי שההשפעות של אירועים או של נסיבות מאוחרים יותר שלא היו קיימים בעת שהופקו אותם תזרימי מזומנים מצביעות כי הדבר נאות.

35. בדרך כלל, לא ניתנים להשגה תקציבים/תחזיות כספיים מפורטים, בהירים ומהימנים של תזרימי מזומנים עתידיים לתקופה העולה על חמש שנים. מסיבה זו, אומדני ההנהלה לתזרימי המזומנים העתידיים מבוססים על התקציבים/התחזיות הכספיים, העדכניים ביותר, לתקופה מירבית של עד חמש שנים. ההנהלה יכולה להשתמש בתחזיות תזרימי מזומנים, המבוססות על תקציבים/תחזיות כספיים, לתקופה העולה על חמש שנים, אם ההנהלה בטוחה שתחזיות אלה מהימנות ובאפשרותה להוכיח את יכולתה, בהתבסס על ניסיון העבר, לחזות תזרימי מזומנים ברמת דיוק גבוהה לתקופות ארוכות כאלה.

36. תחזיות תזרימי מזומנים עד לתום אורך החיים השימושיים של הנכס ייאמדו על ידי אקסטרפולציה של התחזיות, המתבססות על תקציבים/תחזיות כספיים, תוך יישום שיעור צמיחה לשנים הבאות. שיעור צמיחה זה יהיה קבוע או יורד, אלא אם שיעור צמיחה עולה תואם מידע אובייקטיבי לגבי מגמות לאורך מחזור חיי המוצר או לאורך מחזור החיים בענף. אם הנסיבות מצדיקות זאת, שיעור הצמיחה יכול להיות אפס או שלילי.

37. כאשר קיימים תנאים חיוביים, סביר שמתחרים יכנסו לשוק ויגבילו את הצמיחה. לכן, ישויות יתקשו להשיג שיעור צמיחה מעבר לשיעור הצמיחה ההיסטורי הממוצע לזמן ארוך (נניח, עשרים שנה) של המוצרים, ענפים, המדינה או מדינות שבהן פועלת הישות, או בשוק שבו הנכס נמצא בשימוש.

38. בשימוש במידע מתקציבים/תחזיות כספיים, על הישות לשקול אם המידע משקף הנחות סבירות וניתנות לביסוס, ומייצג את האומדן

הטוב ביותר של ההנהלה לגבי התנאים הכלכליים שישררו במהלך תורת אורך החיים השימושיים של הנכס.

הרכב אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים

39. אומדני תזרימי מזומנים עתידיים צריכים לכלול:

(א) תחזיות תזרימי מזומנים חיוביים מהשימוש המתמשך בנכס;

(ב) תחזיות תזרימי מזומנים שליליים, שיתהוו בהכרח, על מנת להפיק את תזרימי המזומנים החיוביים מהשימוש המתמשך בנכס (כולל תזרימי מזומנים שליליים להכנת הנכס לשימוש) ואשר ניתן לייחסם במישורין או להקצותם באופן סביר ועקבי, לנכס; וכן

(ג) תזרימי מזומנים נטו, אם בכלל, שיתקבלו (או שישולמו) במימוש הנכס בתום חייו השימושיים.

40. אומדני תזרימי מזומנים עתידיים ושיעור הניכיון משקפים הנחות עקביות לגבי עליות מחירים שניתן לייחס לאינפלציה כללית. לפיכך, אם שיעור הניכיון כולל את ההשפעה של עליות מחירים שניתן לייחס לאינפלציה כללית, תזרימי המזומנים העתידיים יאמדו במונחים נומינליים. אם שיעור הניכיון אינו כולל את ההשפעה של עליות מחירים שניתן לייחס לאינפלציה כללית, תזרימי המזומנים העתידיים יאמדו במונחים ריאליים (אך יכללו עליות או ירידות מחיר עתידיות ספציפיות).

41. תחזיות תזרימי מזומנים שליליים כוללות את תזרימי המזומנים למתן שירות יום-יומי לנכס וכן תקורות עתידיות הניתנות לייחוס במישורין, או שניתן להקצותן באופן סביר ועקבי, לשימוש בנכס.

42. כאשר הערך בספרים של נכס אינו כולל עדיין את כל תזרימי המזומנים השליליים אשר יתהוו עד שהנכס מוכן לשימוש או למכירה, אומדני תזרימי מזומנים עתידיים שליליים אמורים לכלול אומדן של תזרימי מזומנים שליליים נוספים, החזויים להתהוות כדי להכין את הנכס לשימוש או למכירה. זה המקרה, לדוגמה, לגבי מבנה בהקמה או פרויקט פיתוח שטרם הושלמו.

43. כדי למנוע כפילות בחישוב, אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים אינם כוללים:

- (א) תזרימי מזומנים חיוביים מנכסים, המפיקים תזרימי מזומנים חיוביים, שהם בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי המזומנים החיוביים מהנכס הנבחן (לדוגמה, נכסים פיננסיים, כגון חייבים); וכן
- (ב) תזרימי מזומנים שליליים הקשורים למחויבויות שהוכרו כהתחייבויות (לדוגמה, זכאים, פנסיות או הפרשות).
44. תזרימי המזומנים העתידיים יאמדו לגבי הנכס במצבו הנוכחי. אומדני תזרימי מזומנים עתידיים לא יכללו אומדני תזרימי מזומנים חיוביים או שליליים החזויים לנבוע מ:
- (א) שינוי מבני עתידי שהישות אינה מחויבת לגביו; או
- (ב) שיפור או הגדלת רמת הביצועים של הנכס.
45. מאחר ותזרימי המזומנים העתידיים נאמדים עבור הנכס במצבו הנוכחי, שווי השימוש לא ישקף:
- (א) תזרימי מזומנים עתידיים שליליים או חיסכון בעלויות קשורות (לדוגמה, צמצום בעלות כוח-אדם), או הטבות החזויות לנבוע משינוי מבני עתידי, אשר הישות אינה מחויבת לגביו; או
- (ב) תזרימי מזומנים עתידיים שליליים אשר ישפרו או יגדילו את רמת הביצועים של הנכס או תזרימי מזומנים חיוביים קשורים, אשר חזויים לנבוע מתזרימים שליליים אלה.
46. שינוי מבני הוא תוכנית, המתוכננת ונשלטת על ידי ההנהלה ואשר יש בה כדי לשנות באופן מהותי את היקף הפעילות העסקית המבוצעת על ידי הישות או את האופן שבו העסק מתנהל. תקן חשבונאות בינלאומי 37 הפרשות, התחייבויות תלויות ונכסים תלויים, כולל הנחיות המבהירות מהו המועד שבו ישות מחויבת לשינוי מבני.
47. כאשר ישות נעשית מחויבת לשינוי מבני, סביר שנכסים כלשהם יושפעו מאותו שינוי מבני. מהרגע שבו הישות מחויבת לשינוי מבני:
- (א) אומדנים של הישות לגבי תזרימי מזומנים חיוביים ושלייליים לצורך קביעת שווי השימוש ישקפו את החיסכון בעלויות ואת ההטבות האחרות מהשינוי המבני (בהתבסס

על התקציבים/התחזיות הכספיים, העדכניים ביותר, אשר אושרו על ידי ההנהלה; וכן

(ב) אומדנים של הישות לגבי תזרימי מזומנים עתידיים שליליים של השינוי המבני נכללים במסגרת הפרשה לשינוי מבני בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 37.

דוגמה להמחשה 5 ממחישה את ההשפעה של שינוי מבני עתידי על חישוב שווי שימוש.

48. עד שלישות מתהווים תזרימי מזומנים שליליים אשר משפרים או מגדילים את רמת הביצועים של הנכס, אומדני תזרימי המזומנים העתידיים לא יכללו את אומדן תזרימי המזומנים החיוביים החזויים לנבוע מהגידול בהטבות הכלכליות המיוחסות לתזרים המזומנים השלילי (ראה דוגמה להמחשה 6).

49. אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים כוללים תזרימי מזומנים שליליים הדרושים על מנת לשמור על הרמה של ההטבות הכלכליות החזויות לנבוע מהנכס במצבו הנוכחי. כאשר יחידה-מניבה מזומנים מורכבת מנכסים, אשר להם אורך חיים שימושיים שונה, וכל הנכסים חיוניים לפעילות הנמשכת של היחידה, ההחלפה של נכסים בעלי אורך חיים קצר יותר נחשבת כחלק מהתחזוקה היומיומית של היחידה, בעת אמידת תזרימי המזומנים העתידיים המיוחסים ליחידה. באופן דומה, כאשר נכס יחיד מכיל רכיבים בעלי אורך חיים שימושיים שונה, ההחלפה של רכיבים בעלי אורך חיים קצר יותר נחשבת כחלק מהתחזוקה היומיומית של הנכס, בעת אמידת תזרימי המזומנים העתידיים המופקים מהנכס.

50. **אומדנים של תזרימי המזומנים העתידיים לא יכללו:**

(א) **תזרימי מזומנים חיוביים או שליליים מפעילויות מימון; או**

(ב) **תשלומי או תקבולי מסים על הכנסה.**

51. אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים משקפים הנחות שהן עקביות עם האופן שבו נקבע שיעור הניכיון. אחרת, ההשפעה של הנחות מסוימות תילקח בחשבון פעמיים או לא תובא בחשבון כלל. מכיוון שערך הזמן של הכסף נלקח בחשבון על ידי היוון של תזרימי המזומנים העתידיים הנאמדים, תזרימי מזומנים אלה לא יכללו תזרימי מזומנים חיוביים או שליליים מפעילויות מימון. באופן דומה, מאחר ושיעור הניכיון נקבע על בסיס לפני מסים, גם תזרימי המזומנים העתידיים ייאמדו על בסיס לפני מסים.

52. אומדן תזרימי מזומנים נטו לקבל (או לשלם) במימוש הנכס בתום החיים השימושיים שלו יהיה הסכום אשר ישות צופה לקבל ממימוש הנכס בעסקה שאינה מושפעת מיחסים מיוחדים בין הצדדים בין קונה מרצון למוכר מרצון, הפועלים בצורה מושכלת, בניכוי אומדן עלויות מימוש.

53. אומדן תזרימי המזומנים נטו לקבל (או לשלם) ממימוש הנכס בתום החיים השימושיים שלו ייקבע באופן דומה לשווי הוגן של נכס בניכוי עלויות מימוש, למעט שבעריכת אומדן תזרימי מזומנים נטו כזה:

(א) ישות משתמשת במחירים השוררים במועד עריכת האומדן לנכסים דומים, אשר הגיעו לתום אורך החיים השימושיים שלהם ושפעלו בתנאים דומים לתנאים שבהם יפעל הנכס.

(ב) הישות מתאימה מחירים אלה להשפעות הן של עליות מחירים עתידיות כתוצאה מאינפלציה כללית והן של עליות או ירידות עתידיות של מחירים ספציפיים. אולם, אם אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים משימוש מתמשך בנכס ושיעור הניכיון לא הביאו בחשבון את ההשפעה של אינפלציה כללית, הישות לא תביא בחשבון השפעה כזו גם לצורך אומדן תזרימי המזומנים נטו מהמימוש.

53.א. שווי הוגן שונה משווי שימוש. שווי הוגן משקף את ההנחות שמשותפים בשוק היו משתמשים בעת המחרת הנכס. מנגד, שווי שימוש משקף את ההשפעות של גורמים שיכולים להיות ספציפיים לישות ואינם רלוונטיים לישויות באופן כללי. לדוגמה, שווי הוגן אינו משקף את כל אחד מהגורמים הבאים במידה שבה הם אינם ניתנים להשגה באופן כללי על ידי משתתפים בשוק:

(א) ערך נוסף שנגזר מקיבוץ של נכסים (כמו יצירת תיק של נדל"ן להשקעה במיקומים שונים);

(ב) סינרגיות בין הנכס הנמדד לבין נכסים אחרים;

(ג) זכויות משפטיות או מגבלות משפטיות שהן ספציפיות רק לבעלים הנוכחי של הנכס; וכן

(ד) הטבות מס או נטל מס שהם ספציפיים לבעלים הנוכחי של הנכס.

תזרימי מזומנים עתידיים במטבע חוץ

54. תזרימי המזומנים העתידיים נאמדים במטבע שבו הם מופקים ולאחר מכן מהוונים תוך שימוש בשיעור ניכיון המתאים לאותו מטבע. ישות מתרגמת את הערך הנוכחי לפי שער החליפין המידי (spot rate) במועד חישוב שווי השימוש.

שיעור ניכיון

55. שיעור הניכיון צריך (שיעורי הניכיון צריכים) להיות שיעור לפני מס המשקף (שיעורים לפני מס המשקפים) הערכות שוק שוטפות של:

(א) ערך הזמן של הכסף; וכן

(ב) הסיכונים הספציפיים של הנכס, אשר בגינם לא הותאמו האומדנים של תזרימי המזומנים העתידיים.

56. שיעור המשקף הערכות שוק שוטפות של ערך הזמן של הכסף ואת הסיכונים הספציפיים של הנכס, הוא שיעור התשואה שמשקיעים היו דורשים לקבל אילו בחרו בהשקעה, המפיקה תזרימי מזומנים בסכומים, בעיתוי, וברמת סיכון שקולים לאלה שהישות צופה שיפקו מהנכס הנדון. יש לאמוד שיעור זה על פי השיעור הגלום בעסקאות שוטפות בשוק לנכסים דומים, או על פי ממוצע משוקלל של עלות ההון של ישות ציבורית בעלת נכס יחיד (או תיק נכסים), הדומים מבחינת פוטנציאל השירות והסיכונים לנכס הנבחן. אולם, שיעור הניכיון המשמש (שיעורי הניכיון המשמשים) למדידת שווי השימוש של נכס לא ישקפו סיכונים, שבגינם הותאמו האומדנים של תזרימי המזומנים העתידיים. אחרת, תהיה כפילות בחישוב ההשפעה של חלק מההנחות.

57. כאשר שיעור ספציפי לנכס אינו ניתן להשגה במישרין מהשוק, על הישות להשתמש בחלופות אחרות על מנת לאמוד את שיעור הניכיון. נספח א' מספק הנחיות נוספות לגבי אמידת שיעור הניכיון בנסיבות כאלה.

הכרה ומדידה של הפסד מירידת ערך

58. סעיפים 59-64 מפרטים את הדרישות להכרה ומדידה של הפסדים מירידת ערך של נכס בודד שאינו מוניטין. הכרה ומדידה של הפסדים מירידת ערך של יחידות מניבות-מזומנים ושל מוניטין מטופלות בסעיפים 65-108.

59. יש להפחית את ערך הנכס בספרים לסכום בר-ההשבה שלו אם, ורק אם, הסכום בר-ההשבה של הנכס נמוך מערכו בספרים. הפחתה זו מהווה הפסד מירידת ערך.
60. הפסד מירידת ערך יוכר מיידית ברווח או הפסד, אלא אם הנכס הוערך מחדש בהתאם לתקן חשבונאות אחר (לדוגמה, בהתאם למודל הערכה מחדש בתקן חשבונאות בינלאומי 16 *דכוש קבוע*). כל הפסד מירידת ערך של נכס שהוערך מחדש, יטופל כהקטנת הערכה מחדש בהתאם לאותו תקן חשבונאות.
61. הפסד מירידת ערך של נכס שלא הוערך מחדש מוכר ברווח או הפסד. אולם, הפסד מירידת ערך של נכס שהוערך מחדש מוכר ברווח כולל אחר עד לגובה הסכום בקרן הערכה מחדש לגבי אותו נכס. הפסד מירידת ערך כזה של נכס משוערך מקטין את יתרת קרן הערכה מחדש של אותו נכס.
62. כאשר סכום ההפסד מירידת ערך של הנכס גדול מערכו בספרים, על הישות להכיר בהתחייבות אם, ורק אם, הדבר נדרש על ידי תקן חשבונאות אחר.
63. לאחר ההכרה בהפסד מירידת ערך, יש להתאים את הוצאות הפחת (הפחתה) של הנכס בתקופות הבאות על מנת להקצות את הערך בספרים החדש של הנכס, בניכוי ערך השייר שלו (אם קיים), באופן שיטתי על פני יתרת אורך החיים השימושיים שלו.
64. אם מוכר הפסד מירידת ערך, נכסי או התחייבויות המסים הנדחים המתייחסים נקבעים בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 12 *מסים על ההכנסה*, על ידי השוואה בין הערך בספרים המתוקן של הנכס לבין בסיס המס שלו (ראה דוגמה להמחשה 3).

יחידות מניבות-מזומנים ומוניטין

65. סעיפים 66-108 ונספח ג מפרטים את הדרישות לזיהוי היחידה המניבה-מזומנים, אליה שייך הנכס ולקביעת הערך בספרים וההכרה בהפסד מירידת ערך, של יחידות מניבות-מזומנים ושל מוניטין.

זיהוי יחידה מניבה-מזומנים אליה שייך נכס

66. אם ישנו סימן כלשהו לירידת ערכו של נכס, יש לחשב את הסכום בר-ההשבה של אותו נכס. אם לא ניתן לאמוד את הסכום בר-ההשבה של הנכס הבודד, על הישות לחשב את הסכום בר-ההשבה של היחידה המניבה-מזומנים, אליה שייך הנכס (היחידה המניבה-מזומנים של הנכס).

67. לא ניתן לקבוע את הסכום בר-ההשבה של נכס בודד כאשר:

(א) אומדן שווי השימוש של הנכס אינו קרוב לשווי ההוגן בניכוי עלויות מימוש (לדוגמה, כאשר אומדן תזרימי המזומנים העתידיים משימוש מתמשך בנכס אינו זניח); וכן

(ב) הנכס אינו מפיק תזרימי מזומנים חיוביים שהם בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי מזומנים חיוביים מנכסים אחרים.

במקרים אלה, שווי השימוש ולכן הסכום בר-ההשבה ניתנים לקביעה רק לגבי היחידה המניבה-מזומנים של הנכס.

דוגמה
<p>בבעלות ישות בענף הכרייה מסילת רכבת פרטית המסייעת בפעילויות הכרייה. מסילה זו יכולה להימכר רק כגרוטאה, והיא אינה מפיקה תזרימי מזומנים חיוביים שהם בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי המזומנים של שאר הנכסים במכרה.</p> <p><i>לא ניתן לאמוד את הסכום בר-ההשבה של מסילת הרכבת הפרטית מכיוון ששווי השימוש של מסילת הרכבת לא ניתן לקביעה, וצפוי שהוא שונה מערך הגרט שלה. לפיכך, הישות תאמוד את הסכום בר-ההשבה של היחידה המניבה-מזומנים, אליה משתייכת המסילה, דהיינו, המכרה כולו.</i></p>

68. כמוגדר בסעיף 6, יחידה מניבה-מזומנים של נכס היא הקבוצה הקטנה ביותר של נכסים, המכילה את הנכס, והמפיקה תזרימי מזומנים חיוביים שהם בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי המזומנים החיוביים מנכסים אחרים או מקבוצות נכסים אחרות. זיהוי היחידה המניבה-מזומנים של נכס מצריך שיקול דעת. אם לא ניתן לקבוע את הסכום בר-ההשבה לנכס בודד, ישות מזהה את הקיבוץ הקטן ביותר של נכסים, המפיק תזרימי מזומנים חיוביים בלתי תלויים בעיקרם.

דוגמה
<p>חברת אוטובוסים מספקת שירותי הסעה על פי חוזה עם רשות מקומית, הדורשת שירות בכמות מינימאלית בחמישה קווי אוטובוס נפרדים. ניתן לזהות בנפרד את הנכסים של כל קו אוטובוס ואת תזרימי המזומנים מכל קו אוטובוס. אחד מקווי האוטובוס פועל בהפסד משמעותי.</p> <p><i>מאחר ולישות אין אפשרות לבטל קו אוטובוס אחד, הרמה הנמוכה ביותר לזיהוי תזרימי מזומנים חיוביים, שהם בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי מזומנים חיוביים מנכסים או מקבוצות נכסים אחרות, היא תזרימי המזומנים הנובעים מפעילות חמשת קווי האוטובוס יחדיו. היחידה המניבה-מזומנים לכל קו אוטובוס היא חברת האוטובוסים בכללותה.</i></p>

69. תזרימי מזומנים חיוביים הם זרימות חיוביות של מזומנים ושווי מזומנים, המתקבלות ממקורות חיצוניים לישות. לצורך הבחינה אם תזרימי מזומנים חיוביים מנכס (או מקבוצת נכסים) הם בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי המזומנים החיוביים מנכסים (או מקבוצת נכסים) אחרים, על הישות לבחון מגוון גורמים, לרבות צורת הבקרה של ההנהלה על פעילויות הישות (כגון, על פי קווי ייצור, יחידות עסקיות, מיקום ספציפי, מחוזות או אזורים) או אופן קבלת ההחלטות על ידי ההנהלה לגבי המשך השימוש או מימוש נכסים ופעילויות של הישות. דוגמה להמחשה 1, מדגימה את אופן הזיהוי של יחידה מניבה-מזומנים.

70. אם קיים שוק פעיל למוצרים המיוצרים על ידי נכס או על ידי קבוצת נכסים, נכס זה או קבוצת נכסים זו יזוהו כיחידה מניבה-מזומנים, גם אם חלק או כל המוצרים הם לשימוש פנימי. אם תזרימי המזומנים החיוביים, המופקים מנכס כלשהו או מיחידה מניבה-מזומנים כלשהי מושפעים ממחירי העברה פנימיים, הישות תשתמש באומדן הטוב ביותר של ההנהלה לגבי מחיר עתידי (מחירים עתידיים) שניתן להשיג בעסקאות שאינן מושפעות מיחסים מיוחדים בין הצדדים לצורך אמידת:

(א) תזרימי המזומנים החיוביים העתידיים, המשמשים לקביעת שווי השימוש של הנכס או היחידה המניבה-מזומנים; וכן

(ב) תזרימי המזומנים השליליים העתידיים, המשמשים לקביעת שווי השימוש של נכסים אחרים כלשהם או יחידות מניבות-מזומנים כלשהן, המושפעים ממחירי העברה פנימיים.

71. גם אם חלק או כל המוצרים המיוצרים על ידי נכס או על ידי קבוצת נכסים משמשים יחידות אחרות בישות (לדוגמה, מוצרים בשלב ביניים של תהליך ייצור), נכס זה או קבוצת נכסים זו מהווים יחידה מניבה-מזומנים נפרדת, אם הישות יכולה למכור את המוצרים בשוק פעיל. זאת מכיוון שהנכס או קבוצת הנכסים יכולים להפיק תזרימי מזומנים חיוביים שיהיו בלתי תלויים בעיקרם בתזרימי המזומנים החיוביים מנכסים אחרים או מקבוצות נכסים אחרות. שימוש במידע, המתבסס על תקציבים/תחזיות כספיים, המתייחסים ליחידה מניבה-מזומנים כזו או לכל נכס אחר או יחידה מניבה-מזומנים אחרת המושפעים ממחירי העברה פנימיים, מחייב את הישות להתאים את המידע האמור אם מחירי העברה פנימיים אינם משקפים את האומדן הטוב ביותר של ההנהלה לגבי מחירים עתידיים שיהיה ניתן להשיג בעסקאות שאינן מושפעות מיחסים מיוחדים בין הצדדים.

72. **יחידות מניבות-מזומנים צריכות להיות מזהות באופן עקבי מתקופה לתקופה לאותם נכסים או סוגי נכסים, אלא אם קיימת הצדקה לשינוי.**

73. אם ישות מחליטה שנכס שייך ליחידה מניבה-מזומנים שונה מזו אליה השתייך בתקופות קודמות, או שסוגי הנכסים שקובצו ליחידה מניבה-מזומנים השתנו, סעיף 130 דורש גילויים לגבי יחידה מניבה-מזומנים זו, אם הוכר או בוטל הפסד מירידת ערך ליחידה המניבה-מזומנים.

סכום בר-השבה וערך בספרים של יחידה מניבה-מזומנים

74. הסכום בר-ההשבה של היחידה המניבה-מזומנים הוא השווי ההוגן שלה בניכוי עלויות מימוש או שווי השימוש שלה, כגבוה שבהם. לשם קביעת הסכום בר-ההשבה של יחידה מניבה-מזומנים, יש לקרוא את המונח "נכס" בסעיפים 19-57 כאילו מתייחס ל-"יחידה מניבה-מזומנים".

75. **הערך בספרים של יחידה מניבה-מזומנים ייקבע באופן עקבי עם האופן שבו נקבע הסכום בר-ההשבה של היחידה המניבה-מזומנים.**

76. הערך בספרים של יחידה מניבה-מזומנים:

(א) כולל את הערך בספרים רק של הנכסים הניתנים לייחוס במישרין ליחידה המניבה-מזומנים, או אלה שניתן להקצותם באופן סביר ועקבי אליה ואשר יפיקו את תזרימי

המזומנים החיוביים העתידיים, אשר משמשים בקביעת שווי השימוש של היחידה המניבה-מזומנים; וכך

(ב) אינו כולל את הערך בספרים של התחייבות כלשהי שהוכרה, למעט אם לא ניתן לקבוע את הסכום בר-ההשבה של היחידה המניבה-מזומנים ללא התייחסות לאותה התחייבות.

זאת מכיוון ששווי הוגן בניכוי עלויות מימוש ושווי השימוש של יחידה מניבה-מזומנים נקבעים ללא התייחסות לתזרימי מזומנים הקשורים לנכסים שאינם מהווים חלק מהיחידה המניבה-מזומנים והתחייבויות שהוכרו (ראה סעיפים 28 ו-43).

77. כאשר נכסים מקובצים לצורך הערכת יכולת ההשבה, חשוב לכלול ביחידה המניבה-מזומנים את כל הנכסים המניבים או המשמשים על מנת להניב את תזרימי המזומנים החיוביים הרלוונטיים. אחרת, היחידה המניבה-מזומנים עשויה להיראות כבת-השבה במלואה בעוד שבפועל חל הפסד מירידת ערך. במקרים מסוימים, למרות שחלק מהנכסים תורמים לאומדן תזרימי המזומנים העתידיים של היחידה המניבה-מזומנים, לא ניתן ליחסם ליחידה המניבה-מזומנים באופן סביר ועקבי. מקרים כאלה עשויים לחול לגבי מוניטין ולגבי נכסי מטה החברה, כגון נכסי משרד ראשי. סעיפים 80-103 מסבירים כיצד לטפל בנכסים אלה בעת בחינה לירידת ערך של יחידה מניבה-מזומנים.

78. יכול שיהיה צורך להתייחס להתחייבויות מסוימות שהוכרו על מנת לקבוע את הסכום בר-ההשבה של יחידה מניבה-מזומנים. מצב זה עשוי לקרות אם מימוש יחידה מניבה-מזומנים עשוי לדרוש מהקונה ליטול את ההתחייבות. במקרה זה, שווי הוגן בניכוי עלויות מימוש (או תזרים המזומנים הצפוי מהמימוש הסופי) של היחידה המניבה-מזומנים הוא המחיר למכירת הנכסים וההתחייבות של היחידה המניבה-מזומנים יחד, בניכוי עלויות מימוש. על מנת לבצע השוואה בעלת משמעות בין הערך בספרים לסכום בר-ההשבה של היחידה המניבה-מזומנים, יש לנכות את הערך בספרים של ההתחייבות, הן לצורך קביעת שווי השימוש של היחידה המניבה-מזומנים והן לצורך קביעת הערך בספרים שלה.

דוגמה

חברה מפעילה מכרה במדינה שבה החוק דורש מהבעלים לשקם את האתר לאחר תום פעילויות הכרייה. עלות השיקום כוללת החזרה למקומה של שכבת הכיסוי אשר מוסרת לפני תחילת עבודות הכרייה. הפרשה בגובה עלות ההחזרה למקומה של שכבת הכיסוי הוכרה מייד לאחר הסרתה. סכום ההפרשה הוכר כחלק מעלות המכרה והוא מופחת על פני אורך החיים השימושיים של המכרה. הערך בספרים של ההפרשה לעלויות השיקום הוא 500 ש"ח, השווה לערך הנוכחי של עלויות השיקום.

הישות בוחנת את המכרה לירידת ערך. היחידה המניבה-מזומנים של המכרה היא המכרה בכללותו. הישות קיבלה מספר הצעות לרכישת המכרה במחירים הנעים סביב 800 ש"ח. מחיר זה משקף את העובדה שהקונה ייטול את המחויבות להחזיר למקומה את שכבת הכיסוי. עלויות מימוש המכרה זניחות. שווי השימוש של המכרה הוא כ-1,200 ש"ח, לא כולל עלויות שיקום. הערך בספרים של המכרה הוא 1,000 ש"ח.

שווי הוגן בניכוי עלויות מימוש של היחידה המניבה-מזומנים הוא 800 ש"ח. סכום זה מביא בחשבון את עלויות השיקום, שהפרשה בגינן כבר בוצעה. אומדן שווי השימוש ליחידה המניבה-מזומנים, לאחר הבאה בחשבון של עלויות השיקום, הוא 700 ש"ח (שווי שימוש בסך 1,200 ש"ח, בניכוי עלויות שיקום בסך 500 ש"ח). הערך בספרים של היחידה המניבה-מזומנים הוא 500 ש"ח, שהוא הערך בספרים של המכרה בסך 1,000 ש"ח, בניכוי הערך בספרים של ההפרשה לעלויות שיקום בסך 500 ש"ח. לפיכך, הסכום בר-ההשבה של היחידה המניבה-מזומנים עולה על ערכה בספרים.

79. מסיבות מעשיות, הסכום בר-ההשבה של יחידה מניבה-מזומנים נקבע לעיתים תוך התחשבות בנכסים, שאינם חלק מהיחידה המניבה-מזומנים (כגון, חייבים או נכסים פיננסיים אחרים) או תוך התחשבות בהתחייבויות שהוכרו, (לדוגמה, זכאים, הטבות לאחר פרישה, והפרשות אחרות). במקרים כאלה, לערך בספרים של יחידה מניבה-מזומנים נוסף הערך בספרים של אותם נכסים ונגרע ממנו הערך בספרים של אותן התחייבויות.

מוניטין**הקצאת מוניטין ליחידות מניבות-מזומנים**

80. לצורך בחינה לירידת ערך, מוניטין שנרכש בצירוף עסקים, יוקצה ממועד הרכישה לכל אחת מהיחידות המניבות-מזומנים או

קבוצות של היחידות המניבות-מזומנים של הרוכש, אשר חזויות ליהנות מהסינרגיות של הצירוף, ללא קשר אם נכסים אחרים או התחייבויות אחרות של הנרכש שויכו ליחידות או קבוצות של יחידות אלה. כל יחידה או קבוצה של יחידות, אליהן הוקצה מוניטין כאמור לעיל:

(א) תייצג את הרמה הנמוכה ביותר בישות שבה קיים מעקב על המוניטין לצרכי הנהלה פנימיים; וכן

(ב) לא תהיה גדולה ממגזר פעילות כמוגדר בסעיף 5 לתקן דיווח כספי בינלאומי 8 מגזרי פעילות, לפני קיבוץ מגזרים דומים.

81. מוניטין שהוכר בצירוף עסקים הוא נכס המייצג הטבות כלכליות עתידיות הנובעות מנכסים אחרים שנרכשו בצירוף עסקים שלא ניתן לזהותם בנפרד ולהכיר בהם בנפרד. מוניטין אינו מפיך תזרימי מזומנים באופן בלתי תלוי בנכסים אחרים או בקבוצות נכסים אחרות, ולעיתים קרובות תורם לתזרימי המזומנים של מספר יחידות מניבות-מזומנים. לעיתים, לא ניתן להקצות מוניטין ליחידות מניבות-מזומנים בודדות על בסיס שאינו שרירותי, אלא רק לקבוצות של יחידות מניבות-מזומנים. כתוצאה מכך, הרמה הנמוכה ביותר בישות שבה קיים מעקב על המוניטין לצרכי הנהלה פנימיים מורכב, לעיתים, ממספר יחידות מניבות-מזומנים שאליהן המוניטין קשור, אך שלא ניתן להקצותו לכל אחת מהן. יש לקרוא את ההתייחסויות ליחידה מניבה-מזומנים, שאליה מיוחס מוניטין, בסעיפים 83-99 ונספח ג כאילו ההתייחסויות הן גם לקבוצות של יחידות מניבות-מזומנים, שלהן הוקצה המוניטין.

82. התוצאה של יישום הדרישות בסעיף 80 היא שירידת ערך של מוניטין תיבחן ברמה המשקפת את הדרך שבה הישות מנהלת את פעילויותיה ואשר אליהן ישויד המוניטין, באופן טבעי. לפיכך, בדרך כלל, הפיתוח של מערכות דיווח נוספות אינו נדרש.

83. יכול שלא תהיה הקבלה בין יחידה מניבה-מזומנים אליה מוקצה מוניטין לצורך בחינה לירידת ערך לבין הרמה שבה מוקצה מוניטין בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 21 השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ. לדוגמה, אם ישות נדרשת בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 21 להקצות מוניטין לרמות נמוכות יחסית לצורך מדידת רווחים או הפסדים ממטבע חוץ, אין דרישה לבחינה לירידת ערך של המוניטין באותה רמה, אלא אם כן הישות גם מנהלת מעקב על המוניטין ברמות אלה לצרכי הנהלה הפנימיים.

84. אם ההקצאה הראשונית של מוניטין, שנרכש בצירוף עסקים, לא ניתנת להשלמה לפני תום התקופה השנתית שבה בוצע צירוף

העסקים, הקצאה ראשונית זו תושלם לפני תום התקופה השנתית הראשונה המתחילה לאחר מועד הרכישה.

85. בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 3 צירופי עסקים, אם הטיפול החשבונאי הראשוני לצירוף עסקים ניתן לקביעה רק באופן ארעי עד תום התקופה שבה בוצע הצירוף, הרוכש:

(א) מטפל בצירוף תוך שימוש בערכים ארעיים אלה; וכן

(ב) מכיר בתיאומים כלשהם לערכים ארעיים אלה כתוצאה מהשלמת הטיפול החשבונאי הראשוני בתקופת המדידה, שלא תעלה על 12 חודשים ממועד הרכישה.

בנסיבות אלה, ייתכן שלא ניתן יהיה להשלים את ההקצאה הראשונית של המוניטין שהוכר בצירוף לפני תום התקופה השנתית שבה בוצע צירוף העסקים. כאשר זהו המקרה, הישות נותנת גילוי למידע הנדרש על ידי סעיף 133.

86. **אם המוניטין הוקצה ליחידה מניבה-מזומנים והישות מממשת פעילות מתוך היחידה, המוניטין המיוחס לפעילות שמומשה:**

(א) ייכלל בערך בספרים של הפעילות בעת קביעת הרווח או ההפסד מהמימוש; וכן

(ב) יימדד על בסיס הערכים היחסיים של הפעילות שמומשה והחלק מהיחידה המניבה-מזומנים שנותרה, אלא אם כן הישות יכולה להראות ששיטת חישוב אחרת כלשהי משקפת בצורה טובה יותר את המוניטין השייך לפעילות שמומשה.

דוגמה
<p>ישות מוכרת פעילות שהייתה חלק מיחידה מניבה-מזומנים, אליה הוקצה מוניטין, תמורת 100. המוניטין שהוקצה ליחידה לא ניתן לזיהוי או לשיוך לקבוצת נכסים ברמה הנמוכה יותר מיחידה זו, שלא באופן שרירותי. הסכום בר-ההשבה של החלק מהיחידה המניבה-מזומנים שנותר הוא 300.</p> <p>כיוון שהמוניטין שהוקצה ליחידה מניבה-מזומנים לא ניתן לזיהוי או לשיוך באופן לא שרירותי לקבוצת נכסים ברמה הנמוכה יותר מיחידה זו, המוניטין המיוחס לפעילות שמומשה נמדד על בסיס הערכים היחסיים של הפעילות שמומשה ושל חלק מהיחידה שנותר. לפיכך, 25 אחוז מהמוניטין שהוקצה ליחידה מניבה-מזומנים ייכלל בערך בספרים של הפעילות שנמכרה.</p>

87. אם ישות מארגנת מחדש את מבנה הדיווח שלה באופן המשנה את ההרכב של יחידה מניבה-מזומנים, אחת או יותר, שאליהן הוקצה מוניטין, המוניטין יוקצה מחדש ליחידות שהושפעו. הקצאה מחדש זו תבוצע תוך שימוש בגישת הערך היחסי, אשר דומה לגישה שבה נעשה שימוש כאשר הישות מממשת פעילות בתוך יחידה מניבה-מזומנים, אלא אם כן הישות יכולה להציג שיטת חישוב אחרת כלשהי המשקפת בצורה טובה יותר את המוניטין השייך ליחידות שאורגנו מחדש.

דוגמה
<p>מוניטין הוקצה בעבר ליחידה מניבה-מזומנים A. המוניטין שהוקצה ליחידה A לא ניתן לזיהוי או לשיוך לקבוצת נכסים ברמה הנמוכה יותר מיחידה A, שלא באופן שרירותי. יחידה A עומדת לפני פיצול ושילוב לשלוש יחידות מניבות-מזומנים B, C ו-D.</p> <p>כיוון שהמוניטין שהוקצה ליחידה A לא ניתן לזיהוי או לשיוך באופן לא שרירותי לקבוצת נכסים ברמה הנמוכה יותר מיחידה A, המוניטין מוקצה מחדש ליחידות B, C ו-D על בסיס הערכים היחסיים של שלושת החלקים של A לפני שילוב חלקים אלה ב-B, C ו-D.</p>

בחינה לירידת ערך של יחידות מניבות-מזומנים עם מוניטין

88. כאשר, כמתואר בסעיף 81, מוניטין קשור ליחידה מניבה-מזומנים, אך לא הוקצה אליה, בחינה לירידת ערך של היחידה יבוצע כאשר יש סימן כלשהו לירידת ערך של היחידה, על ידי השוואת הערך בספרים של היחידה, למעט מוניטין כלשהו, לסכום בר-ההשבה שלה. הפסד מירידת ערך כלשהו יוכר בהתאם לסעיף 104.

89. אם יחידה מניבה-מזומנים, המתוארת בסעיף 88, כוללת בערכה בספרים נכס בלתי מוחשי שלו אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר או שהנכס עדיין אינו זמין לשימוש וניתן לבחון ירידת ערך של נכס זה רק כחלק מהיחידה המניבה-מזומנים, סעיף 10 דורש שהבחינה לירידת הערך של היחידה תבוצע גם אחת לשנה.

90. בחינה לירידת ערך של יחידה מניבה-מזומנים, אליה הוקצה מוניטין, תבוצע אחת לשנה, ובכל עת שישנו סימן כלשהו לירידת ערך של היחידה, על ידי השוואת ערכה בספרים של היחידה,

כולל מוניטין, לסכום בר-ההשבה שלה. אם הסכום בר-ההשבה של היחידה עולה על הערך בספרים של היחידה, היחידה והמוניטין שהוקצה ליחידה יחשבו כבלתי פגומים בערכם. אם הערך בספרים של היחידה עולה על הסכום בר-ההשבה של היחידה, הישות תכיר בהפסד מירידת ערך בהתאם לסעיף 104.

[בוטל].91-95

עיתוי בחינות ירידת ערך

96. בחינת ירידת ערך שנתית של יחידה מניבה-מזומנים, אליה הוקצה מוניטין, יכולה להתבצע בכל מועד במהלך התקופה השנתית, בתנאי שהמבחן מבוצע באותו מועד בכל שנה. ניתן לבחון יחידות מניבות-מזומנים שונות במועדים שונים. אולם, אם חלק או כל המוניטין שהוקצה ליחידה מניבה-מזומנים נרכש בצירוף עסקים במהלך התקופה השנתית השוטפת, יש לבחון ירידת ערך של יחידה זו לפני תום התקופה השנתית השוטפת.

97. אם בחינה לירידת ערך של הנכסים המרכיבים את היחידה המניבה-מזומנים, אליה הוקצה המוניטין, מתבצעת באותו מועד שבו נבחנת ירידת הערך של היחידה, אשר מכילה את המוניטין, יש לבצע את הבחינה לירידת הערך של הנכסים לפני הבחינה לירידת ערך של היחידה, אשר מכילה את המוניטין. באופן דומה, אם בחינה לירידת ערך של יחידות מניבות-מזומנים, המרכיבות קבוצה של יחידות מניבות-מזומנים, שאליה הוקצה מוניטין, מתבצעת באותו מועד שבו נבחנת ירידת הערך של הקבוצה, אשר מכילה את המוניטין, יש לבצע את הבחינה לירידת ערך של היחידות הבודדות לפני הבחינה לירידת ערך של הקבוצה, אשר מכילה את המוניטין.

98. במועד בחינה לירידת ערך של יחידה מניבה-מזומנים אליה הוקצה מוניטין, עשוי להיות סימן לירידת ערך של נכס ביחידה, אשר מכילה את המוניטין. בנסיבות כאלה, הישות בוחנת תחילה ירידת ערך של הנכס ומכירה בהפסד מירידת ערך כלשהו בגין נכס זה לפני הבחינה לירידת ערך של היחידה המניבה-מזומנים, אשר מכילה את המוניטין. באופן דומה, עשוי להיות סימן לירידת ערך של יחידה מניבה-מזומנים בקבוצה של יחידות, אשר מכילה את המוניטין. בנסיבות כאלה, הישות בוחנת תחילה ירידת ערך של היחידה המניבה-מזומנים ומכירה בהפסד מירידת ערך כלשהו בגין יחידה זו לפני הבחינה לירידת ערך של קבוצת היחידות, אשר מכילה את המוניטין.

99. ניתן להשתמש בחישוב העדכני ביותר, שבוצע בתקופה קודמת, של הסכום בר-ההשבה של יחידה מניבה-מזומנים, אליה הוקצה

המוניטין, לבחינת ירידת הערך של יחידה זו בתקופה השוטפת, בהתקיים כל התנאים הבאים:

(א) הנכסים וההתחייבויות אשר מרכיבים את היחידה לא השתנו באופן משמעותי מאז החישוב העדכני ביותר של הסכום בר-ההשבה;

(ב) החישוב העדכני ביותר של הסכום בר-ההשבה עלה על הערך בספרים של היחידה במרווח מהותי; וכן

(ג) בהתבסס על ניתוח האירועים שהתרחשו והנסיבות שהשתנו מאז החישוב העדכני ביותר של הסכום בר-ההשבה, הסבירות שהסכום בר-ההשבה שייקבע בתקופה השוטפת יהיה נמוך מהערך השוטף בספרים של היחידה הוא קלוש.

נכסי מטה החברה (Corporate Assets)

100. נכסי מטה החברה כוללים נכסים קבוצתיים או חטיבתיים, כגון בניין ההנהלה הראשית או חטיבה של הישות, מרכז המחשבים או מרכז המחקר של הישות. המבנה הארגוני של הישות קובע אם נכס עונה על ההגדרה בתקן זה לנכסי מטה החברה ליחידה מניבה-מזומנים מסוימת. המאפיינים המיוחדים של נכסי מטה החברה מתבטאים בכך שהם אינם מפיקים תזרימי מזומנים חיוביים באופן בלתי תלוי בנכסים אחרים, או בקבוצות נכסים אחרות, ולא ניתן לייחס את מלוא הערך בספרים שלהם ליחידה המניבה-מזומנים הנבחנת.

101. מאחר ונכסי מטה החברה אינם מפיקים תזרימי מזומנים חיוביים נפרדים, הסכום בר-ההשבה של נכס מטה החברה בודד אינו ניתן לקביעה, אלא אם ההנהלה מחליטה לממש את הנכס. כתוצאה מכך, אם קיים סימן, המצביע על האפשרות שחלה ירידת ערך של נכס מטה החברה, ייקבע הסכום בר-ההשבה של היחידה המניבה-מזומנים או קבוצה של יחידות מניבות-מזומנים, אליה שייך נכס מטה החברה, ותבוצע השוואה לערך בספרים של יחידה מניבה-מזומנים זו או קבוצה של יחידות מניבות-מזומנים זו. הפסד מירידת ערך כלשהו יוכר בהתאם להוראות סעיף 104.

102. בבחינה לירידת ערך של יחידה מניבה-מזומנים, על ישות לזהות את כל נכסי מטה החברה הקשורים ליחידה מניבה-מזומנים הנבחנת. אם חלק מהערך בספרים של נכס מטה החברה:

(א) ניתן להקצאה באופן סביר ועקבי ליחידה זו, הישות תבצע השוואה בין הערך בספרים של היחידה, לרבות החלק היחסי של הערך בספרים של נכס מטה החברה שהוקצה ליחידה, לבין הסכום בר-ההשבה. הפסד מירידת ערך כלשהו יוכר בהתאם לסעיף 104.

(ב) לא ניתן להקצאה באופן סביר ועקבי ליחידה זו, הישות:

(i) תבצע השוואה בין הערך בספרים של היחידה, ללא נכס מטה החברה, לבין הסכום בר-ההשבה ותכיר בהפסד מירידת ערך כלשהו בהתאם לסעיף 104;

(ii) תזהה את הקבוצה הקטנה ביותר של יחידות מניבות-מזומנים, אשר כוללת את היחידה המניבה-מזומנים שנבחנת ושאליה ניתן להקצות באופן סביר ועקבי חלק מהערך בספרים של נכס מטה החברה; וכן

(iii) תבצע השוואה בין הערך בספרים של הקבוצה של היחידות המניבות-מזומנים, לרבות החלק של הערך בספרים של נכס מטה החברה שהוקצה לקבוצת היחידות, לבין הסכום בר-ההשבה של קבוצת היחידות. הפסד מירידת ערך כלשהו יוכר בהתאם לסעיף 104.

103. דוגמה להמחשה 8 ממחישה את יישום הוראות אלה לנכסי מטה החברה.

הפסד מירידת ערך של יחידה מניבה-מזומנים

104. יש להכיר בהפסד מירידת ערך של יחידה מניבה-מזומנים (הקבוצה הקטנה ביותר של יחידות מניבות-מזומנים שאליה הוקצה מוניטין או נכס מטה החברה) אם, ורק אם, הסכום בר-ההשבה של היחידה (קבוצת היחידות) נמוך מהערך בספרים של היחידה (קבוצת היחידות). יש להקצות את ההפסד מירידת הערך להקטנת הערך בספרים של נכסי היחידה (קבוצת היחידות) לפי הסדר הבא:

(א) תחילה, להקטין את הערך בספרים של מוניטין כלשהו שהוקצה ליחידה מניבה-מזומנים (קבוצה של יחידות); ולאחר מכן

(ב) לשאר נכסי היחידה (קבוצה של יחידות) באופן יחסי על בסיס הערך בספרים של כל נכס ביחידה (קבוצה של יחידות).

הפחתות אלה בערכים בספרים יטופלו כהפסדים מירידת ערך של נכסים בודדים ויוכרו בהתאם לאמור בסעיף 60.

105. לצורך הקצאת ההפסד מירידת ערך בהתאם לסעיף 104 ישות לא תקטין את הערך בספרים של נכס מתחת לגבוה מבין:

(א) שוויו ההוגן בניכוי עלויות מימוש (אם ניתן למדידה);

(ב) שווי השימוש שלו (אם ניתן לקביעה); או

(ג) אפס.

סכום ההפסד מירידת ערך שאילולא כן היה מוקצה לנכס, יוקצה באופן יחסי לשאר הנכסים ביחידה (קבוצה של יחידות).

106. אם אין זה מעשי לאמוד את הסכום בר-ההשבה של כל נכס ביחידה מניבה-מזומנים, תקן זה מחייב הקצאה שרירותית של ההפסד מירידת ערך לנכסי היחידה, למעט מוניטין, מאחר וכל נכסי היחידה המניבה-מזומנים פועלים במשותף.

107. אם לא ניתן לקבוע את הסכום בר-ההשבה של נכס בודד (ראה סעיף 67):

(א) יש להכיר בהפסד מירידת ערך של נכס אם ערכו בספרים עולה על הגבוה מבין שווי הוגן בניכוי עלויות מימוש לבין תוצאות נהלי ההקצאה שתוארו בסעיפים 104 ו-105; וכן

(ב) אין להכיר בהפסד מירידת ערך של נכס אם לא קיימת ירידת ערך של היחידה המניבה-מזומנים אליה הוא שייך. הנחייה זו חלה גם אם השווי ההוגן בניכוי עלויות מימוש של הנכס נמוך מערכו בספרים.

דוגמה

מכונה ניזוקה באופן פיסי אך עדיין בעלת כושר עבודה, אם כי לא כמו לפני גרימת הנזק. השווי ההוגן בניכוי עלויות מימוש של המכונה נמוך מהערך בספרים שלה. המכונה אינה מפיקה תזרימי מזומנים חיוביים בלתי תלויים. קבוצת הנכסים הקטנה ביותר הניתנת לזיהוי, שכוללת את המכונה, ושמפיקה תזרימי מזומנים שאינם תלויים בתזרימי מזומנים מנכסים אחרים, הוא קו הייצור אליו שייכת המכונה. הסכום בר-ההשבה של קו הייצור מראה שבקו הייצור בכללותו לא חלה ירידת ערך.

הנחה 1: תחזיות/תקציבים שאושרו על ידי ההנהלה אינם משקפים התקשרות של ההנהלה להחליף את המכונה.

לא ניתן לאמוד את הסכום בר-ההשבה של המכונה בנפרד, מאחר ושווי השימוש של המכונה:

(א) יכול להיות שונה מהשווי ההוגן של המכונה בניכוי עלויות מימוש; וכן

(ב) ניתן לקביעה רק עבור היחידה המניבה-המזומנים לה שייכת המכונה (קו הייצור).

לא חלה ירידת ערך בקו הייצור. לכן, אין להכיר בשום הפסד מירידת ערך של מכונה. אף על פי כן, ייתכן שהישות תצטרך להעריך מחדש את תקופת הפחתה או את שיטת הפחת של המכונה. ייתכן שתקופת הפחתה קצרה יותר או שיטת פחת מואצת יותר דרושה כדי לשקף טוב יותר את יתרת אורך החיים השימושיים החזוי של המכונה או של התבנית שלפיה חזויה הישות לצרוך את ההטבות הכלכליות מן המכונה.

הנחה 2: תחזיות/תקציבים שאושרו על ידי ההנהלה משקפים התקשרות של ההנהלה להחליף את המכונה ולמכור אותה בעתיד הקרוב. תזרימי המזומנים משימוש מתמשך במכונה עד למועד מכירתה צפויים להיות זניחים.

ניתן להעריך כי שווי השימוש של המכונה מהווה בקירוב את שוויה ההוגן בניכוי עלויות מימוש. לפיכך, ניתן לקבוע את הסכום בר-ההשבה של המכונה, ללא קשר ליחידה המניבה-מזומנים אליה שייכת המכונה (דהיינו, קו הייצור). מאחר והשווי ההוגן של המכונה בניכוי עלויות מימוש נמוך מערכה בספרים, יש להכיר בהפסד מירידת ערך של המכונה.

108. לאחר שיושמו הוראות סעיפים 104 ו-105, יש להכיר בהתחייבות בגין סכום כלשהו שנשאר של הפסד מירידת ערך של יחידה מניבה-מזומנים אם, ורק אם, הדבר נדרש על ידי תקן דיווח כספי בינלאומי אחר.

ביטול הפסד מירידת ערך

109. סעיפים 110-116 מפרטים את הדרישות לביטול הפסד מירידת ערך (reversal of an impairment loss) של נכס או של יחידה מניבה-מזומנים, שהוכר בתקופות קודמות. דרישות אלה משתמשות במונח "נכס" אך יש ליישמן באופן זהה לנכס בודד וליחידה מניבה-מזומנים. דרישות נוספות עבור נכסים בודדים מפורטות בסעיפים 117-121, עבור יחידה מניבה-מזומנים בסעיפים 122 ו-123 ועבור מוניטין בסעיפים 124 ו-125.

110. על ישות להעריך בסוף כל תקופת דיווח אם קיים סימן כלשהו, המצביע על כך שהפסד מירידת ערך של נכס, למעט מוניטין, שהוכר בתקופות קודמות, אינו קיים עוד או הוקטן. אם קיים סימן כזה, על הישות לאמוד את הסכום בר-ההשבה של אותו נכס.

111. לצורך הבחינה אם מתקיים סימן כלשהו, המצביע על כך שהפסד מירידת ערך של נכס, למעט מוניטין, שהוכר בשנים קודמות, אינו קיים עוד או הוקטן, על ישות לשקול לפחות, את הסימנים הבאים:

מקורות מידע חיצוניים

(א) קיימים סימנים שניתנים לצפייה שבמהלך התקופה חלה עלייה משמעותית בשווי של הנכס.

(ב) שינויים משמעותיים בעלי השפעה חיובית על הישות חלו במהלך התקופה, או יחולו בעתיד הקרוב, בסביבה הטכנולוגית, השיווקית, הכלכלית או המשפטית שבה פועלת הישות, או בשוק אליו מיועד הנכס.

(ג) במהלך התקופה חלה ירידה בשיעורי הריבית בשוק או בשיעורי תשואה אחרים על השקעות בשוק, וסביר שירידות אלה ישפיעו על שיעור הניכיון, המשמש בחישוב שווי השימוש של הנכס, ויגדילו באופן מהותי את הסכום בר-ההשבה של הנכס.

מקורות מידע פנימיים

(ד) שינויים משמעותיים בעלי השפעה חיובית על הישות חלו במהלך התקופה, או חזויים לחול בעתיד הקרוב, בהיקף או באופן שבו נעשה שימוש בנכס, או חזוי להיעשות שימוש בנכס. שינויים אלה כוללים עלויות שהתהוו במהלך התקופה, במטרה לשפר או להגדיל את רמת הביצועים של הנכס או לשנות את מבנה הפעילות אליה שייך הנכס.

(ה) קיימות ראיות ניתנות להשגה ממערכת הדיווח הפנימי, המצביעות על כך שהביצועים הכלכליים של הנכס הם טובים מאלה שנחזו או יהיו טובים מהם.

112. הסימנים, המצביעים על הקטנה פוטנציאלית של הפסד מירידת ערך בסעיף 111 הם ברובם מהווים תמונת ראי של הסימנים, המצביעים על ירידת ערך פוטנציאלית של נכס בסעיף 12.

113. אם קיים סימן המצביע על אי קיומו או על הקטנתו של הפסד שהוכר מירידת ערך של נכס, למעט מוניטין, הדבר עשוי להצביע על כך שיתרת אורך החיים השימושיים של הנכס, שיטת הפחת (ההפחתה) או ערך השייר, דורשים בחינה והתאמה בהתאם לתקן הדיווח הכספי הבינלאומי החל על הנכס, אפילו אם לא הוכר ביטול כלשהו של הפסד מירידת ערך של נכס.

114. הפסד מירידת ערך של נכס, למעט מוניטין, שהוכר בתקופות קודמות, יבוטל אם, ורק אם, חלו שינויים באומדנים, ששימשו בקביעת הסכום בר-ההשבה של הנכס מהמועד שבו הוכר לאחרונה הפסד מירידת ערך. במקרה כזה, הערך בספרים של הנכס יוגדל לסכום בר-ההשבה שלו, למעט כמתואר בסעיף 117. עלייה זו מהווה ביטול של הפסד מירידת ערך.

115. ביטול הפסד מירידת ערך משקף עלייה באומדן פוטנציאל השירות של נכס, משימוש או ממכירה, מהמועד שבו הישות הכירה לאחרונה בהפסד מירידת ערך לאותו נכס. סעיף 130 דורש מישות לזהות את השינוי באומדנים, שגרם לעלייה באומדן פוטנציאל השירות. דוגמאות לשינויים באומדנים כוללות:

(א) שינוי בבסיס לקביעת הסכום בר-ההשבה (דהיינו, אם הסכום בר-ההשבה מתבסס על שווי הוגן בניכוי עלויות מימוש או שהוא מבוסס על שווי השימוש).

(ב) אם הסכום בר-ההשבה נקבע על פי שווי השימוש, שינוי בסכום או בעיתוי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים או שינוי בשיעור הניכיון; או

(ג) אם הסכום בר-ההשבה נקבע על פי שווי הוגן בניכוי עלויות מימוש, שינוי באומדן אחד הרכיבים של השווי ההוגן בניכוי עלויות מימוש.

116. שווי השימוש של נכס יכול לעלות על הערך בספרים של הנכס, פשוט מפני שהערך הנוכחי של תזרימי המזומנים החיוביים העתידיים גדל ככל שתזרימי המזומנים קרבים והולכים. אולם, אין בכך עלייה בפוטנציאל השירות של הנכס. לכן, אין לבטל הפסד מירידת ערך רק עקב חלוף זמן (לעיתים מכונה ההפחתה של הניכיון), גם אם הסכום בר-ההשבה של הנכס נעשה גבוה מערכו בספרים.

ביטול הפסד מירידת ערך של נכס בודד

117. ערך בספרים של נכס, למעט מוניטין, שעלה כתוצאה מביטול הפסד מירידת ערך, לא יעלה על הערך בספרים שהיה נקבע (בניכוי פחת או הפחתה) אילו לא הוכר הפסד מירידת ערך של הנכס בשנים קודמות.

118. כל עלייה בערך בספרים של נכס, למעט מוניטין, מעבר לערך בספרים, שהיה נקבע (בניכוי פחת או הפחתה) אילו לא הוכר הפסד מירידת ערך של הנכס בשנים קודמות, מהווה הערכה מחדש. לצורך הטיפול החשבונאי בהערכה מחדש כזו, ישות מיישמת את תקן הדיווח הכספי הבינלאומי החל על הנכס.

119. ביטול הפסד מירידת ערך של נכס, למעט מוניטין, יוכר מיידית ברווח או הפסד, אלא אם הנכס מוצג בסכום שהוערך מחדש בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי אחר (לדוגמה, מודל הערכה מחדש בתקן חשבונאות בינלאומי 16 רכוש קבוע). כל ביטול של הפסד מירידת ערך בגין נכס שהוערך מחדש יטופל כהגדלה של הערכה מחדש בהתאם לאותו תקן דיווח כספי בינלאומי אחר.

120. ביטול הפסד מירידת ערך של נכס שהוערך מחדש מוכר ברווח כולל אחר ומגדיל את יתרת קרן הערכה מחדש. אולם, אם ההפסד מירידת ערך של אותו נכס שהוערך מחדש הוכר בעבר ברווח או הפסד, ביטול אותו הפסד מירידת ערך יוכר אף הוא ברווח או הפסד.

121. הוכר ביטול של הפסד מירידת הערך, הפחת (ההפחתה) של הנכס בתקופות הבאות יותאם על מנת להקצות את הערך בספרים החדש, בניכוי ערך השייר (אם קיים), באופן שיטתי על פני יתרת אורך החיים השימושיים שלו.

ביטול הפסד מירידת ערך של יחידה מניבה- מזומנים

122. ביטול הפסד מירידת ערך של יחידה מניבה-מזומנים יוקצה לנכסי היחידה, פרט למוניטין, באופן יחסי לערך בספרים של נכסים אלה. עליות אלה בערכים בספרים יטופלו כביטול של הפסדים מירידת ערך של נכסים בודדים ויוכרו בהתאם לאמור בסעיף 119.

123. לצורך הקצאת ביטול הפסד מירידת ערך של יחידה מניבה-מזומנים בהתאם לסעיף 122, הערך בספרים של נכס לא יעלה על הנמוך מבין:

(א) הסכום בר-ההשבה שלו (אם ניתן לקביעה); לבין

(ב) הערך בספרים שהיה נקבע (בניכוי פחת או הפחתה) אילו לא הוכר הפסד מירידת ערך של הנכס בשנים קודמות.

סכום ביטול של הפסד מירידת ערך שאילמלא כן היה מוקצה לנכס, יוקצה לשאר הנכסים ביחידה, למעט מוניטין, באופן יחסי.

ביטול הפסד מירידת ערך של מוניטין

124. הפסד מירידת ערך, שהוכר לגבי מוניטין, לא יבוטל בתקופה מאוחרת יותר.

125. תקן חשבונאות בינלאומי 38 נכסים בלתי מוחשיים אוסר על הכרה במוניטין אשר נוצר בישות. עלייה כלשהי בסכום בר-ההשבה של מוניטין בתקופות שלאחר ההכרה בהפסד מירידת ערך של אותו מוניטין סביר שתהיה עלייה במוניטין אשר נוצר בישות, ולא ביטול של הפסד מירידת הערך שהוכר בגין המוניטין שנרכש.

גילוי

126. ישות תיתן גילוי לפרטים הבאים לגבי כל קבוצת נכסים:

(א) סכום ההפסדים מירידת ערך שהוכרו ברווח או הפסד במהלך התקופה והסעיף (line item) (או הסעיפים) בדוח על הרווח הכולל שבו (או שבהם) נכללו ההפסדים מירידת ערך.

(ב) סכום הביטולים של הפסדים מירידת ערך שהוכרו ברווח או הפסד במהלך התקופה והסעיף (line item) (או

הסעיפים) בדוח על הרווח הכולל שבו (או שבהם) נכללו הביטולים של הפסדים מירידת ערך.

(ג) סכום ההפסדים מירידת ערך של נכסים שהוערכו מחדש שהוכרו ישירות ברווח כולל אחר במהלך התקופה.

(ד) סכום הביטולים של הפסדים מירידת ערך של נכסים שהוערכו מחדש שהוכרו ישירות ברווח כולל אחר במהלך התקופה.

127. קבוצת נכסים היא קיבוץ של נכסים בעלי אופי ושימוש דומה במסגרת פעילויות הישות.

128. המידע הנדרש בסעיף 126 יכול להיות מוצג במשולב עם מידע אחר שניתן לו גילוי לאותה קבוצת נכסים. לדוגמה, מידע זה יכול להיכלל במסגרת ההתאמה בין הערך בספרים של רכוש קבוע, בתחילת תקופה לבין הערך בספרים לסוף התקופה, כפי שנדרש בתקן חשבונאות בינלאומי 16 רכוש קבוע.

129. ישות שמדווחת מידע מגזרי בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 8, תיתן את הגילוי המפורט להלן לכל מגזר בר-דיווח:

(א) סכומי הפסדים מירידת ערך שהוכרו ברווח או הפסד וברווח כולל אחר במהלך התקופה.

(ב) סכומי הביטולים של הפסדים מירידת ערך שהוכרו ברווח או הפסד וברווח כולל אחר במהלך התקופה.

130. ישות תיתן גילוי לפרטים הבאים לגבי נכס בודד (כולל מוניטין) או יחידה מניבה-מזומנים שבגינם הוכר או בוטל הפסד מירידת ערך במהלך התקופה:

(א) האירועים והנסיבות שהובילו להכרה או לביטול הפסד מירידת ערך.

(ב) סכום ההפסד מירידת ערך שהוכר או בוטל.

(ג) לגבי נכס בודד:

(i) אופי הנכס; וכן

(ii) אם הישות מדווחת מידע מגזרי בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 8, המגזר בר-הדיווח אליו שייך הנכס.

(ד) לגבי יחידה מניבה-מזומנים:

- (i) תיאור היחידה המניבה-מזומנים (כגון, אם היא קו ייצור, מפעל, פעילות עסקית, אזור גיאוגרפי, או מגזר בר-דיווח כמוגדר בתקן דיווח כספי בינלאומי 8 מגזרי פעילות);
- (ii) סכום ההפסד מירידת ערך שהוכר או בוטל לפי קבוצות נכסים ולפי מגזר בר דיווח, אם הישות מדווחת מידע מגזרי בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 8; וכן
- (iii) אם קיבוץ הנכסים לצורך זיהוי היחידה המניבה-מזומנים השתנה מאז עריכת האומדן הקודם של הסכום בר-ההשבה של היחידה המניבה-מזומנים (אם נערך), על הישות לתאר את אופן קיבוץ הנכסים השוטף והקודם ואת הסיבות לשינוי האופן שבו מזוהה היחידה המניבה-מזומנים.
- (ה) הסכום בר ההשבה של הנכס (היחידה מניבה-מזומנים) ואם הסכום בר-ההשבה של הנכס (או היחידה המניבה-מזומנים) הוא שוויו ההוגן בניכוי עלויות מימוש או שווי השימוש שלו.
- (ו) אם הסכום בר-ההשבה הוא שוויו הוגן בניכוי עלויות מימוש, הישות תיתן גילוי למידע הבא:
- (i) הרמה של מידרג השווי ההוגן (ראה תקן דיווח כספי בינלאומי 13) שבה מדידת השווי ההוגן של הנכס (היחידה מניבה-מזומנים) מסווגת במלואה (ללא הבאה בחשבון אם "עלויות המימוש" ניתנות לצפייה);
- (ii) עבור מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 2 או ברמה 3 של מידרג השווי ההוגן, תיאור טכניקת הערכה (טכניקות הערכה) ששימשה (ששימשו) למדוד שווי הוגן בניכוי עלויות מימוש. אם חל שינוי בטכניקת הערכה, הישות תיתן גילוי לשינוי זה ולסיבה (סיבות) לביצועו; וכן

(iii) עבור מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 2 או ברמה 3 של מידרג השווי ההוגן, כל הנחת מפתח שהיותה בסיס לקביעת ההנהלה של השווי ההוגן בניכוי עלויות מימוש. הנחות מפתח הן אותן הנחות שהסכום בר-ההשבה של הנכס (של היחידה מניבה-המזומנים) רגיש אליהן ביותר. הישות תיתן גם גילוי לשיעור הניכיון ששימש (שיעורי הניכיון ששימשו) במדידה השוטפת ובמדידה הקודמת אם שווי הוגן בניכוי עלויות מימוש נמדד תוך שימוש בטכניקת ערך נוכחי.

(ז) אם הסכום בר-ההשבה הוא שווי השימוש, שיעור הניכיון ששימש (שיעורי הניכיון ששימשו) בחישוב האומדן השוטף והאומדן הקודם (אם היה) של שווי השימוש.

131. ישות תיתן גילוי למידע הבא לגבי הסכום המצרפי של הפסדים מירידת ערך ולגבי הסכום המצרפי של ביטולים של הפסדים מירידת ערך, שהוכרו במהלך התקופה, שלגביהם לא ניתן שום מידע בהתאם לסעיף 130:

(א) הסוגים העיקריים של נכסים, שהושפעו מההפסדים מירידת הערך והסוגים העיקריים של נכסים, שהושפעו מביטולים של הפסדים מירידת ערך.

(ב) האירועים והנסיבות העיקריים שהובילו להכרה באותם הפסדים מירידת ערך ולביטולים של אותם הפסדים מירידת ערך.

132. התקן מעודד ישויות לתת גילוי להנחות המפתח ששימשו בקביעת הסכום בר-ההשבה של נכסים (יחידות מניבות-מזומנים) במהלך התקופה. אולם, סעיף 134 דורש מישות לגלות מידע לגבי האומדנים ששימשו למדידת הסכום בר-ההשבה של יחידה מניבה-מזומנים, כאשר מונויטין או נכס בלתי מוחשי בעל אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר נכללים בערך בספרים של אותה היחידה.

133. אם, בהתאם לסעיף 84, חלק כלשהו של המונויטין, שנרכש בצירוף עסקים במהלך התקופה, לא הוקצה ליחידה מניבה-מזומנים (קבוצת יחידות) בסוף תקופת הדיווח, יש לתת גילוי לסכום המונויטין שלא הוקצה ביחד עם הסיבות לכך שאותו הסכום נשאר בלתי מוקצה.

אומדנים המשמשים למדידת סכומים בני-השבה של יחידות מניבות-מזומנים הכוללות מוניטין או של נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר

134. יש לתת גילוי למידע הנדרש לפי סעיפים קטנים (א)-(ו) לגבי כל יחידה מניבה-מזומנים (קבוצת יחידות), שלגביה הערך בספרים של מוניטין או נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר, שהוקצה לאותה יחידה (קבוצת יחידות), הוא משמעותי בהשוואה לסך הערך בספרים של מוניטין או של נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר של הישות:

(א) הערך בספרים של המוניטין שהוקצה ליחידה (קבוצת יחידות).

(ב) הערך בספרים של נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר שהוקצו ליחידה (קבוצת יחידות).

(ג) הבסיס שלפיו נקבע הסכום בר-ההשבה של היחידה (קבוצת היחידות) (דהיינו, שווי השימוש או השווי ההוגן בניכוי עלויות מימוש).

(ד) אם הסכום בר-ההשבה של היחידה (קבוצת היחידות) מבוסס על שווי השימוש:

(i) כל הנחות המפתח, שהיוו בסיס לתחזיות תזרים מזומנים של ההנהלה לתקופות המכוסות בתקציבים/בתחזיות העדכניים ביותר. הנחות מפתח הן אותן הנחות שהסכום בר-ההשבה של היחידה (קבוצת היחידות) רגיש אליהן ביותר.

(ii) תיאור גישת ההנהלה לקביעת השווי שיוחס (השווי שיוחסו) לכל הנחת המפתח, בין אם שווי זה (שוויים אלה) משקפים ניסיון מהעבר ובין, אם רלוונטי, עקביים עם מקורות מידע חיצוניים ואם לא, כיצד ומדוע הן שונות מניסיון העבר או ממקורות מידע חיצוניים.

(iii) התקופה שלאורכה ההנהלה הכינה תחזית תזרים מזומנים המבוססת על תקציבים/תחזיות פיננסיים שאושרו על ידי ההנהלה וכאשר משתמשים בתקופה העולה על חמש שנים לגבי יחידה מניבה-מזומנים

(קבוצת יחידות), הסבר שיכול להצדיק את התקופה הארוכה יותר.

(iv) שיעור הצמיחה ששימש על מנת לבצע אקסטרפולציה של תחזית תזרים מזומנים מעבר לתקופה המכוסה על ידי התקציבים/התחזיות העדכניים ביותר, והצדקה לשימוש בשיעור צמיחה כלשהו שעולה על שיעור הצמיחה הממוצע לזמן ארוך עבור המוצרים, הענפים או המדינה או המדינות שבהם הישות פועלת, או עבור השוק שאליו מיועדת היחידה (קבוצת היחידות).

(v) שיעור הניכיון ששימש (שיעורי הניכיון ששימשו) לתחזיות תזרים המזומנים.

(ה) אם הסכום בר-ההשבה של היחידה (קבוצת יחידות) מבוסס על שווי הוגן בניכוי עלויות מימוש, טכניקת (טכניקות) הערכה ששימשה (ששימשו) למדידת השווי ההוגן בניכוי עלויות מימוש. ישות אינה נדרשת לספק את הגילויים שנדרשים על ידי תקן דיווח כספי בינלאומי 13. אם השווי ההוגן בניכוי עלויות מימוש אינו נמדד באמצעות מחיר מצוטט עבור יחידה זהה (קבוצת יחידות זהה), ישות תיתן גילוי למידע הבא:

(i) כל הנחות המפתח, שהיוו בסיס לקביעת שווי הוגן בניכוי עלויות מימוש על ידי הנהלה. הנחות מפתח הן אותן הנחות שהסכום בר-ההשבה של היחידה (קבוצת היחידות) רגיש אליהן ביותר.

(ii) תיאור גישת הנהלה לקביעת השווי שיוחס (השוויים שיוחסו) לכל הנחת המפתח, בין אם שווי זה (שוויים אלה) משקף (משקפים) ניסיון מהעבר ובין, אם רלוונטי, עקביים עם מקורות מידע חיצוניים ואם לא, כיצד ומדוע הם שונים מניסיון העבר או ממקורות מידע חיצוניים.

(iii) הרמה של מידרג השווי ההוגן (ראה תקן דיווח כספי בינלאומי 13) שבה מסווגת מדידת השווי ההוגן במלואה (מבלי להעניק חשיבות ליכולת הצפייה ב"עלויות מימוש").

(iii) אם חל שינוי בטכניקת הערכה, השינוי והסיבה (הסיבות) לכך.

אם שווי הוגן בניכוי עלויות מימוש נמדד תוך שימוש בתחזיות תזרימי מזומנים מהוונות, ישות תיתן גילוי למידע הבא:

(iii) התקופה שלגביה ההנהלה עשתה תחזיות תזרימי מזומנים.

(iv) שיעור הצמיחה ששימש לאקסטרפולציה של תחזיות תזרימי מזומנים.

(v) שיעור הניכיון (שיעורי הניכיון) שיושמו לתחזיות תזרימי המזומנים.

(ו) אם שינוי שאפשרי באופן סביר בהנחת מפתח, שהיוותה בסיס לקביעת הסכום בר-ההשבה של היחידה (קבוצת היחידות) על ידי ההנהלה, היה גורם לערך בספרים של היחידה (קבוצת יחידות) להיות גבוה מהסכום בר-ההשבה שלה:

(i) הסכום שבו הסכום בר-ההשבה של היחידה (קבוצת היחידות) גבוה מערכה בספרים.

(ii) השווי שיוחס להנחת המפתח.

(iii) הסכום שבו יש לשנות את השווי שיוחס להנחת המפתח, לאחר התחשבות בהשפעות משמעותיות כלשהן של אותו שינוי על משתנים אחרים ששימשו למדידת סכום בר-השבה, על מנת שהסכום בר-ההשבה של היחידה (קבוצת היחידות) יהיה שווה לערכה בספרים.

135. אם חלק מהערך בספרים של מוניטין או של נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר או הערך בספרים במלואו מוקצה על פני מספר יחידות מניבות-מזומנים (קבוצות יחידות), והסכום המוקצה לכל אחת מהיחידות (קבוצות היחידות) אינו משמעותי בהשוואה לסך הערך בספרי הישות של המוניטין או של הנכסים הבלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר, יש לתת גילוי לעובדה זו, יחד עם הערך בספרים המצרפי של המוניטין או של הנכסים הבלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר שיוחס ליחידות (קבוצות יחידות) אלה. בנוסף, אם הסכומים בני-ההשבה של יחידות (קבוצות יחידות) כלשהן מבוססים על אותה הנחת מפתח (אותן הנחות מפתח) והערך בספרים המצרפי של המוניטין או של הנכסים הבלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים בלתי

מוגדר שיוחס אליהן הוא משמעותי בהשוואה לסך הערך בספרי הישות של המוניטין או של הנכסים הבלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר, יש לתת גילוי לעובדה זו, ביחד עם הפרטים הבאים:

(א) הערך בספרים המצרפי של המוניטין שהוקצה ליחידות (קבוצות יחידות) אלה.

(ב) הערך בספרים המצרפי של נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר שהוקצו ליחידות (קבוצות יחידות) אלה.

(ג) תיאור הנחת המפתח (הנחות המפתח).

(ד) תיאור גישת ההנהלה לקביעת השווי שיוחס (השווים שיוחסו) לכל הנחת מפתח (הנחות המפתח), בין אם שווי זה (שווים אלה) משקף (משקפים) ניסיון מהעבר ובין, אם רלוונטי, עקביים עם מקורות מידע חיצוניים ואם לא, כיצד ומדוע הם שונים מניסיון העבר או ממקורות מידע חיצוניים.

(ה) אם שינוי שאפשרי באופן סביר בהנחת המפתח (בהנחות המפתח), שהיוותה (שהיוו) בסיס לקביעת הסכום בר-ההשבה של היחידה (קבוצת היחידות) על ידי ההנהלה, היה גורם לערך בספרים המצרפי של היחידה (קבוצת יחידות) להיות גבוה מהסכום בר-ההשבה המצרפי שלה:

(i) הסכום שבו הסכומים בני-ההשבה המצרפיים של היחידות (קבוצות היחידות) גבוה מערכן המצרפי בספרים.

(ii) השווי שיוחס (השווים שיוחסו) להנחת המפתח (הנחות המפתח).

(iii) הסכום שבו יש לשנות את השווי שיוחס (השווים שיוחסו) להנחת המפתח (הנחות המפתח), לאחר התחשבות בהשפעות משמעותיות כלשהן של אותו שינוי על משתנים אחרים ששימשו למדידת סכום בר-השבה, על מנת שהסכומים בני-ההשבה המצרפיים של היחידות (קבוצת היחידות) יהיו שווים לערכן המצרפי בספרים.

136. ניתן להשתמש בחישוב העדכני ביותר, שבוצע בתקופה קודמת, של הסכום בר-ההשבה של יחידה מניבה-מזומנים (קבוצת יחידות), לבחינה לירידת הערך של יחידה (קבוצת יחידות) זו בתקופה השוטפת בתנאי שמתקיימים התנאים המוגדרים בסעיף 24 או 99. כאשר זהו המקרה, המידע לגבי אותה היחידה (קבוצת היחידות), שנכלל בגילויים הנדרשים לפי סעיפים 134 ו-135, מתייחס לחישוב של הסכום בר-ההשבה מהתקופה הקודמת.

137. דוגמה להמחשה 9 ממחישה את הגילויים הנדרשים לפי סעיפים 134 ו-135.

הוראות מעבר ומועד תחילה

138. [בוטל]

139. ישות תיישם תקן זה:

(א) לגבי מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים שנרכשו בצירופי עסקים שלגביהם מועד ההסכם חל ביום 31 במרס 2004 או לאחריו; וכן

(ב) לגבי כל הנכסים האחרים, מכאן ואילך מתחילת התקופה השנתית הראשונה שהחלה ביום 31 במרס 2004 או לאחריו.

140. התקן מעודד ישויות, שעליהן חל סעיף 139, ליישם את דרישות תקן זה לפני מועדי התחילה המוגדרים בסעיף 139. אולם, אם ישות מיישמת את תקן זה לפני מועדי תחילה אלה, עליה ליישם גם את תקן דיווח כספי בינלאומי 3 ותקן חשבונאות בינלאומי 38 (כפי שתוקן בשנת 2004) מאותו מועד.

140א. תקן חשבונאות בינלאומי 1 *הצגת דוחות כספיים* (כפי שעודכן בשנת 2007) תיקן את המינוחים, אשר משמשים בכל תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים. בנוסף, תקן חשבונאות בינלאומי 1 תיקן את סעיפים 61, 120, 126 ו-129. ישות תיישם תיקונים אלה לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2009 או לאחריו. אם ישות מיישמת את תקן חשבונאות בינלאומי 1 (מעודכן 2007) לתקופה מוקדמת יותר, תיקונים אלה ייושמו לתקופה מוקדמת זו.

140ב. תקן דיווח כספי בינלאומי 3 (כפי שעודכן בשנת 2008) תיקן את סעיפים 65, 81, 85 ו-139, ביטל את סעיפים 91-95 ו-138 והוסיף את נספח ג'. ישות תיישם תיקונים אלה לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 ביולי 2009 או לאחריו. אם ישות מיישמת את

תקן דיווח כספי בינלאומי 3 (מעודכן 2008) לתקופה מוקדמת יותר, התיקונים ייושמו לתקופה מוקדמת זו.

140ג. סעיף 134(ה) תוקן על ידי שיפורים לתקני דיווח כספי בינלאומיים שפורסם במאי 2008. ישות תיישם תיקון זה לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 לינואר 2009 או לאחריו. יישום מוקדם יותר מותר. אם ישות מיישמת את התיקון לתקופה מוקדמת יותר, עליה לתת גילוי לעובדה זו.

140ד. עלות השקעה בחברת בת, בישות בשליטה משותפת ובחברה כלולה (תיקונים לתקן דיווח כספי בינלאומי 1 אימוץ לראשונה של תקני דיווח כספי בינלאומיים ותקן חשבונאות בינלאומי 27), שפורסם במאי 2008, הוסיף את סעיף 12(ח). ישות תיישם תיקון זה מכאן ולהבא לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 לינואר 2009 או לאחריו. יישום מוקדם יותר מותר. אם ישות מיישמת את התיקונים המתאימים בסעיפים 4 ו-38 לתקן חשבונאות בינלאומי 27 לתקופה מוקדמת יותר, עליה ליישם את התיקון בסעיף 12(ח) באותו מועד.

140ה. שיפורים לתקני דיווח כספי בינלאומיים שפורסם באפריל 2009 תיקן את סעיף 80(ב). ישות תיישם תיקון זה מכאן ולהבא לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 לינואר 2010 או לאחריו. יישום מוקדם יותר מותר. אם ישות מיישמת את התיקון לתקופה מוקדמת יותר, עליה לתת גילוי לעובדה זו.

140. [בוטל]

140ז. [בוטל]

140ח. תקן דיווח כספי בינלאומי 10 ותקן דיווח כספי בינלאומי 11, שפורסמו במאי 2011, תיקנו את סעיף 4, את הכותרת שמעל סעיף 12(ח) ואת סעיף 12(ח). ישות תיישם תיקונים אלה כאשר היא מיישמת את תקן דיווח כספי בינלאומי 10 ותקן דיווח כספי בינלאומי 11.

140ט. תקן דיווח כספי בינלאומי 13, שפורסם במאי 2011, תיקן את סעיפים 5, 6, 12, 20, 22, 28, 78, 105, 111, 130 ו-134, ביטל את סעיפים 25-27 והוסיף את סעיף 53א. ישות תיישם תיקונים אלה כאשר היא מיישמת את תקן דיווח כספי בינלאומי 13.

140י. במאי 2013 סעיפים 130 ו-134 והכותרת מעל סעיף 138 תוקנו. ישות תיישם תיקונים אלה למפרע לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2014 או לאחריו. יישום מוקדם יותר מותר. ישות

לא תיישם תיקונים אלה בתקופות (כולל תקופות להשוואה) שבהן היא לא מיישמת גם את תקן דיווח כספי בינלאומי 13.

140יא. [בוטל]

140יב. תקן דיווח כספי בינלאומי 15 הכנסות מחוזים עם לקוחות, שפורסם במאי 2014, תיקן את סעיף 2. ישות תיישם תיקון זה כאשר היא מיישמת את תקן דיווח כספי בינלאומי 15.

140יג. תקן דיווח כספי בינלאומי 9, כפי שפורסם ביולי 2014, תיקן את סעיפים 2, 4 ו-5 וביטל את סעיפים 140, 140 ו-140יא. ישות תיישם תיקונים אלה כאשר היא מיישמת את תקן דיווח כספי בינלאומי 9.

140יד. [סעיף זה נוסף כתוצאה מתיקונים של תקן דיווח כספי בינלאומי 17, אשר תחולתו היא מיום 1 בינואר 2023, ולפיכך הסעיף לא נוסף במהדורה זו. הסעיף נכלל בנספח ד לתקן דיווח כספי בינלאומי 17].

ביטול תקן חשבונאות בינלאומי 36 (פורסם בשנת 1998)

141. תקן זה מחליף את תקן חשבונאות בינלאומי 36 ירידת ערך נכסים (פורסם בשנת 1998).

נספח א

שימוש בטכניקות של ערך נוכחי למדידת שווי שימוש

נספח זה מהווה חלק בלתי נפרד של התקן. הנספח מספק הנחיות לשימוש בטכניקות של ערך נוכחי במדידת שווי שימוש. אף על פי שבהנחיות משתמשים במונח "נכס", המונח מתייחס באותה מידה לקבוצת נכסים המהווה יחידה מניבה-מזומנים.

המרכיבים של מדידת ערך נוכחי

1א. המאפיינים הבאים מהווים ביחד את ההבדלים הכלכליים בין נכסים:

(א) אומדן של תזרימי המזומנים העתידיים, או במקרים מורכבים יותר, סדרות של תזרימי מזומנים עתידיים, שהישות צופה להפיק מהנכס;

(ב) תחזיות לגבי שינויים אפשריים בסכום או בעיתוי של תזרימי מזומנים עתידיים אלה;

(ג) ערך הזמן של הכסף, המיוצג על ידי שיעור שוק שוטף של ריבית חסרת סיכון;

(ד) המחיר לנשיאת (for bearing) אי וודאות, שטבועה בנכס; וכן

(ה) גורמים אחרים, שלעיתים אינם ניתנים לזיהוי (כגון היעדר נזילות), שמשתתפים בשוק ישקפו בהמחרת תזרימי המזומנים העתידיים שהישות צופה להפיק מהנכס.

2א. נספח זה מבחין בין שתי גישות לחישוב ערך נוכחי, שניתן להשתמש בכל אחת מהן על מנת לאמוד את שווי השימוש של הנכס, בהתאם לנסיבות. בהתאם לגישה ה"מסורתית", תיאומים בגין גורמים (ב)-(ה), שתוארו בסעיף 1א, משובצים בשיעור הניכיון. בהתאם לגישת "תזרים מזומנים חזוי" גורמים (ב), (ד) ו-(ה) מביאים לתיאומים לשם קבלת תזרימי מזומנים חזויים מותאמי-סיכון. בכל גישה שישות מאמצת על מנת לשקף תחזיות לגבי שינויים אפשריים בסכום או בעיתוי של תזרימי מזומנים עתידיים, התוצאה צריכה לשקף את הערך הנוכחי החזוי של תזרימי המזומנים העתידיים, דהיינו, הממוצע המשוקלל של כל התוצאות האפשריות.

עקרונות כלליים

3א. הטכניקות, שמשמשות לאמידת תזרימי מזומנים עתידיים ושיעורי ריבית, ישתנו ממצב אחד לאחר, בהתאם לנסיבות שבהן שרוי הנכס הנבחן. אולם, העקרונות הכלליים הבאים יחולו ביישום של כל טכניקות ערך נוכחי למדידת נכסים:

(א) שיעורי ריבית, המשמשים להיוון תזרימי מזומנים, צריכים לשקף הנחות שעקביות עם ההנחות הטבועות באומדן תזרימי המזומנים. אחרת, ההשפעה של הנחות מסוימות תילקח בחשבון פעמיים או שלא תילקח בחשבון כלל. לדוגמה, ניתן היה להשתמש בשיעור ניכיון של 12 אחוז לגבי תזרימי מזומנים חוזיים בגין הלוואה שניתנה. שיעור זה משקף תחזיות לגבי אי עמידות בעתיד בתנאי פירעון של הלוואות עם מאפיינים מסוימים. אין להשתמש באותו שיעור של 12 אחוז על מנת להוון תזרימי מזומנים חוזיים משום שתזרימי מזומנים אלה כבר משקפים את ההנחות לגבי אי עמידות בעתיד בתנאי הפירעון.

(ב) אומדן תזרימי מזומנים ושיעורי ניכיון לא יכללו הטיות וגורמים שאינם קשורים לנכס העומד במבחן. לדוגמה, קביעה מכוונת של אומדן נמוך מידי של תזרימי מזומנים נטו על מנת להגביר את הרווחיות העתידית הצפויה של נכס משלבת הטיה במדידה.

(ג) אומדן תזרימי מזומנים או שיעור ניכיון צריכים לשקף את טווח התוצאות האפשריות ולא את הסכום היחיד הסביר ביותר, המזערי או המירבי האפשרי.

הגישה המסורתית וגישת התזרים המזומנים החזוי לחישוב ערך נוכחי

הגישה המסורתית

4א. ביישומים חשבונאיים של ערך נוכחי השתמשו באופן מסורתי בסדרה אחת של אומדן תזרימי מזומנים ושיעור ניכיון יחיד, שמכונה לעיתים קרובות כ"השיעור ההולם לסיכון". למעשה, הגישה המסורתית מניחה כי מוסכמת שיעור הניכיון היחיד יכולה לכלול את כל התחזיות לגבי תזרימי המזומנים העתידיים ולגבי פרמיית הסיכון המתאימה. לכן, הגישה המסורתית שמה את עיקרי הדגש על בחירת שיעור הניכיון.

5א. במצבים מסוימים, כגון מצבים שבהם ניתן למצוא נכסים בני-השוואה בשוק, הגישה המסורתית קלה ליישום. לגבי נכסים עם תזרימי מזומנים חזויים, הגישה עקבית עם האופן שבו משתתפים בשוק מתארים נכסים, כמו ב"אגרת חוב הנושאת 12 אחוז".

6א. אולם, הגישה המסורתית עשויה שלא להתייחס באופן נאות לסוגיות מדידה מורכבות מסוימות, כמו מדידת נכסים לא-פיננסיים שלגביהם לא קיים שוק לאותו פריט או לפריט בר-השוואה. חיפוש נאות של "השיעור ההולם לסיכון" דורש ניתוח של לפחות שני פריטים – נכס הקיים בשוק ובעל שיעור ריבית נצפה והנכס הנמדד. יש לגזור את שיעור הניכיון המתאים לגבי תזרימי המזומנים הנמדדים משיעור הריבית הגלומה בנכס האחר. על מנת למצוא את שיעור הניכיון, המאפיינים של תזרימי המזומנים מהנכס האחר חייבים להיות דומים לאלה של הנכס הנמדד. לפיכך, המודד חייב לבצע את הפעולות הבאות:

- (א) לזהות את סדרת תזרימי המזומנים שתהווך;
- (ב) לזהות נכס אחר בשוק שצפוי להיות בעל מאפיינים דומים של תזרים מזומנים;
- (ג) להשוות את הסדרות של תזרימי המזומנים משני הפריטים על מנת לוודא שהן דומות (לדוגמה, אם שתי הסדרות מהוות תזרימי מזומנים חזויים, או אם סדרה אחת היא חוזית והסדרה האחרת היא אומדן תזרים מזומנים?);
- (ד) להעריך אם קיים מרכיב בפריט אחד שאינו קיים בפריט האחר (לדוגמה, אם פריט אחד פחות נזיל מהפריט האחר);
- (ה) להעריך אם סביר ששתי סדרות תזרימי המזומנים יתנהגו (דהיינו ישתנו) באופן דומה בתנאים כלכליים משתנים.

גישת תזרים המזומנים החזוי

7א. במצבים מסוימים, גישת תזרים המזומנים החזוי מהווה כלי מדידה יותר אפקטיבי מאשר הגישה המסורתית. בביצוע המדידה, גישת תזרים המזומנים החזוי משתמשת בכל התחזיות לגבי תזרימי מזומנים אפשריים ולא בתזרים המזומנים היחיד הסביר ביותר. לדוגמה, תזרים מזומנים יכול להיות 100, 200 או 300 עם הסתברויות של 10 אחוז, 60 אחוז ו-30 אחוז, בהתאמה. תזרים המזומנים החזוי הוא 220. לכן, גישת תזרים המזומנים החזוי שונה מהגישה המסורתית בכך שהיא שמה דגש על ניתוח ישיר של

תזרימי מזומנים העומדים במבחן ובכך שהיא משתמשת במכלול גדול יותר של הנחות לצורך המדידה.

8א. גישת תזרים המזומנים החזוי מאפשרת גם להשתמש בטכניקות של ערך נוכחי כאשר עיתוי תזרימי המזומנים אינו וודאי. לדוגמה, תזרים מזומנים של 1,000 יכול להתקבל בעוד שנה, שנתיים או שלוש שנים עם הסתברויות של 10 אחוז, 60 אחוז ו-30 אחוז, בהתאמה. הדוגמה הבאה מראה את חישוב הערך הנוכחי החזוי במצב זה.

	952.38	ערך נוכחי של 1,000 בעוד שנה לפי 5%
95.24	<u>10.00%</u>	הסתברות
	902.73	ערך נוכחי של 1,000 בעוד שנתיים לפי 5.25%
541.64	<u>60.00%</u>	הסתברות
	851.61	ערך נוכחי של 1,000 בעוד 3 שנים לפי 5.50%
<u>255.48</u>	<u>30.00%</u>	הסתברות
<u>892.36</u>		ערך נוכחי חזוי

9א. הערך הנוכחי החזוי של 892.36 שונה מהחישוב המסורתי של האומדן הטוב ביותר של 902.73 (ההסתברות של 60 אחוז). החישוב המסורתי של הערך הנוכחי בהתייחס לדוגמה זו דורש לקבל החלטה לגבי העיתוי של תזרימי המזומנים שיש להשתמש בו ולכן לא משקף את ההסתברויות של העיתויים האחרים. הבדל זה נובע מכך ששיעור הניכיון בחישוב המסורתי של הערך הנוכחי אינו יכול לשקף אי וודאויות של העיתוי.

10א. השימוש בהסתברויות הוא מרכיב הכרחי בגישת תזרים המזומנים החזוי. חלק מטילים ספק האם יש לייחס הסתברויות לאומדנים מאוד סובייקטיביים ובכך להשיג דיוק גבוה יותר. אולם, יישום נכון של הגישה המסורתית (כפי שתואר בסעיף א6) דורש את אותם האומדנים ואותה הסובייקטיביות מבלי לספק את שקיפות החישוב של גישת התזרים המזומנים החזוי.

11א. אומדנים רבים הנקבעים בפרקטיקה כבר כוללים באופן בלתי פורמלי את המרכיבים של תזרימי המזומנים החזויים. בנוסף, חשבונאים נדרשים לעיתים קרובות למדוד נכס בהשתמש במידע מצומצם לגבי ההסתברויות של תזרימי המזומנים האפשריים. לדוגמה, חשבונאי עשוי להימצא במצבים הבאים:

(א) אומדן הסכום נמצא היכן שהוא בין 50 לבין 250, אך אף אחד מהסכומים בטווח אינו סביר יותר מסכום אחר. בהתבסס על מידע מצומצם זה, אומדן תזרים המזומנים החזוי הוא $150 = [(50+250)/2]$.

(ב) אומדן הסכום נמצא היכן שהוא בין 50 לבין 250, והסכום הסביר ביותר הוא 100. אולם, ההסתברויות המיוחסות לכל אחד מהסכומים אינן ידועות. בהתבסס על מידע מצומצם זה, אומדן תזרים המזומנים החזוי הוא 133.33 $[(50+100+250)/3]$.

(ג) אומדן הסכום יהיה 50 (בהסתברות של 10 אחוז), 250 (בהסתברות של 30 אחוז) או 100 (בהסתברות של 60 אחוז). בהתבסס על מידע מצומצם זה, אומדן תזרים המזומנים החזוי הוא 140 $[(50 \times 0.10) + (250 \times 0.30) + (100 \times 0.60)]$.

בכל אחד מהמקרים, סביר שאומדן תזרים המזומנים העתידי החזוי יספק אומדן טוב יותר לשווי השימוש מאשר הסכום המזערי, הסכום הסביר ביותר או הסכום המירבי לבדו.

12א. יישום גישת תזרים המזומנים החזוי כפופה למגבלת עלות-תועלת. במקרים מסוימים, לישות עשויה להיות גישה למידע נרחב והיא עשויה להיות מסוגלת לפתח תסריטים רבים של תזרימי מזומנים. במקרים אחרים, יתכן שהישות אינה יכולה לפתח יותר מאשר קביעות כלליות לגבי תזרימי המזומנים השונים מבלי שתתהווה לה עלות מהותית. הישות צריכה להגיע לאיזון בין עלות השגת המידע הנוסף לבין המהימנות הנוספת שאותו מידע יוסיף למדידה.

13א. חלק טוענים שטכניקות תזרים המזומנים החזוי אינן מתאימות למדידת פריט בודד או פריט עם מספר מצומצם של תוצאות אפשריות. הם מציעים דוגמה של נכס עם שתי תוצאות אפשריות: הסתברות של 90 אחוז לכך שתזרים מזומנים יהיה 10 והסתברות של 10 אחוז לכך שתזרים מזומנים יהיה 1,000. תזרים המזומנים החזוי במקרה זה הוא 109, אף על פי שהוא אינו מייצג אף אחד מהסכומים שעשויים להיות משולמים בסופו של דבר.

14א. טענות כמו זו שתוארה לעיל משקפות את המחלוקת הבסיסית לגבי מטרת המדידה. אם המטרה היא צבירת העלויות שיתהוו, תזרימי המזומנים החזויים עשויים שלא לייצר אומדן מהימן מספיק של העלות החזויה. אולם, תקן זה מתמקד במדידת סכום בר-השבה של נכס. לא סביר שהסכום בר-ההשבה של הנכס בדוגמה זו הוא 10, למרות שזהו תזרים המזומנים הסביר ביותר. תוצאה זו אינה אפשרית משום שהמדידה של 10 אינה כוללת את האי וודאות של תזרים המזומנים במדידת הנכס. במקום זאת, תזרים המזומנים האי וודאי מיוצג כאילו הוא היה תזרים מזומנים וודאי. שום ישות רציונאלית לא הייתה מוכרת נכס עם מאפיינים אלה תמורת 10.

שיעור הניכיון

15א. בכל גישה שישות מאמצת למדידת שווי השימוש של נכס, שיעורי ריבית המשמשים להיוון תזרימי המזומנים לא ישקפו סיכונים שבגינם הותאם אומדן תזרימי המזומנים. אחרת, ההשפעה של הנחות מסוימות תילקח בחשבון פעמיים.

16א. כאשר שיעור ספציפי-לנכס אינו ניתן להשגה באופן ישיר מהשוק, ישות משתמשת בתחליפים על מנת לאמוד את שיעור הניכיון. המטרה היא לאמוד, ככל שניתן, את הערכת השוק לגבי:

(א) ערך הזמן של הכסף עבור התקופות עד לתום אורך החיים השימושיים של הנכס; וכן

(ב) גורמים (ב), (ד) ו-(ה) שתוארו בסעיף א1, במידה וגורמים אלה לא גרמו לתיאומים בקבלת אומדן תזרימי המזומנים.

17א. כנקודת התחלה בקביעת אומדן כזה, הישות עשויה להביא בחשבון את השיעורים הבאים:

(א) הממוצע המשוקלל של עלות ההון של הישות שנקבעה באמצעות שימוש בטכניקות כמו המודל להמחרת נכסי הון (capital Asset Pricing Model);

(ב) שיעור ריבית תוספתי על האשראי (incremental borrowing rate) של הישות; וכן

(ג) שיעורי ריבית אחרים על אשראי בשוק.

18א. אולם, שיעורים אלה חייבים להיות מותאמים:

(א) על מנת לשקף את האופן שבו השוק יעריך את הסיכונים הספציפיים המיוחדים לאומדן תזרימי המזומנים של הנכס; וכן

(ב) על מנת להחריג את הסיכונים שאינם רלוונטיים לאומדן תזרימי המזומנים של הנכס או שלגביהם אומדן תזרימי המזומנים כבר הותאם.

יש לבחון סיכונים כמו סיכון המדינה, סיכון המטבע וסיכון המחיר.

- א19. שיעור הניכיון הוא בלתי תלוי במבנה ההון של הישות ובאופן שבו הישות מימנה את רכישת הנכס, משום שתזרימי המזומנים העתידיים שחזויים לנבוע מהנכס אינם תלויים באופן שבו הישות מימנה את רכישת הנכס.
- א20. סעיף 55 לתקן דורש כי שיעור הניכיון ששימש יהיה שיעור לפני-מס. לכן, כאשר שיעור הבסיס ששימש לאומדן שיעור הניכיון הוא אחרי-מס, יש להתאים את הבסיס על מנת לשקף שיעור לפני-מס.
- א21. בדרך כלל, ישות משתמשת בשיעור ניכיון יחיד לצורך אומדן שווי שימוש של נכס. אולם, ישות משתמשת בשיעורי ניכיון שונים עבור תקופות עתידיות שונות כאשר שווי השימוש הוא רגיש לשינוי בסיכונים עבור תקופות שונות או למרכיב הזמן של שיעורי הריבית.

נספח ג

בחינת ירידת ערך של יחידות מניבות מזומנים עם מוניטין וזכויות שאינן מקנות שליטה

נספח זה מהווה חלק בלתי נפרד של התקן.

1ג. בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 3 (כפי שעודכן בשנת 2008), הרוכש מודד ומכיר במוניטין למועד הרכישה, שנמדד כעודף של (א) על פני (ב) להלן:

(א) הסכום המצרפי של:

(i) התמורה שהועברה, שנמדדת בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 3, אשר בדרך כלל דורש שווי הוגן למועד הרכישה;

(ii) הסכום של זכויות כלשהן שאינן מקנות שליטה בנרכש, שנמדדות בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 3; וכן

(iii) בצירוף עסקים שהושג בשלבים, השווי ההוגן למועד הרכישה של הזכות ההונית בנרכש שהוחזקה קודם לכן על ידי הרוכש.

(ב) הסכום נטו למועד הרכישה של הנכסים הניתנים לזיהוי שנרכשו ושל ההתחייבויות שניטלו, שנמדדים בהתאם לתקן דיווח כספי בינלאומי 3.

מדידה של מוניטין

2ג. סעיף 80 של תקן זה דורש שמוניטין שנרכש בצירוף עסקים, יוקצה ממועד הרכישה לכל אחת מהיחידות המניבות-מזומנים או קבוצות של היחידות המניבות-מזומנים של הרוכש, אשר חזויות ליהנות מהסינרגיות של הצירוף, ללא קשר אם נכסים אחרים או התחייבויות אחרות של הנרכש שויכו ליחידות או קבוצות של יחידות אלה. ישנה אפשרות שחלק מהסינרגיות הנובעות מצירוף עסקים יוקצה ליחידה מניבה-מזומנים שבה אין חלק לזכויות שאינן מקנות שליטה.

בחינת ירידת ערך

ג. בחינת ירידת ערך כרוכה בהשוואה בין הסכום בר-ההשבה של היחידה המניבה-מזומנים לבין הערך בספרים של היחידה המניבה-מזומנים.

ג. אם ישות מודדת זכויות שאינן מקנות שליטה כחלק יחסי בנכסים הניתנים לזיהוי נטו של חברה בת במועד הרכישה, במקום בשווי הוגן, מוניטין שמיוחס לזכויות שאינן מקנות שליטה נכלל בסכום בר-ההשבה של היחידה המניבה-מזומנים המתייחסת, אך לא מוכר בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה האם. כתוצאה מכך, ישות תגלם את הערך בספרים של מוניטין שהוקצה ליחידה כדי לכלול את המוניטין שמיוחס לזכויות שאינן מקנות שליטה. לאחר מכן, מבוצעת השוואה בין ערך בספרים מתואם זה לבין הסכום בר-ההשבה של היחידה על מנת לקבוע אם נפגם ערכה של היחידה המניבה-מזומנים.

הקצאה של הפסד מירידת ערך

ג. סעיף 104 דורש שכל הפסד מירידת ערך שזוהה יוקצה תחילה להקטנת הערך בספרים של מוניטין שהוקצה ליחידה ולאחר מכן לנכסים אחרים ביחידה באופן יחסי לבסיס של הערך בספרים של כל נכס ביחידה.

ג. אם חברה בת, או חלק מחברה בת, שבה יש זכויות שאינן מקנות שליטה, הן עצמן הינן יחידה מניבה-מזומנים, ההפסד מירידת ערך מוקצה בין החברה האם לבין הזכויות שאינן מקנות שליטה לפי אותו בסיס שהרווח או הפסד מוקצה.

ג. אם חברה בת, או חלק מחברה בת, שבה יש זכויות שאינן מקנות שליטה מהוות חלק מיחידה מניבה-מזומנים גדולה יותר, הפסדים מירידת ערך מוניטין מוקצים לחלקים של היחידה המניבה-מזומנים שיש להם זכויות שאינן מקנות שליטה ולחלקים שאין להם זכויות כאמור. ההפסדים מירידת ערך יוקצו לחלקים של היחידה המניבה-מזומנים לפי בסיס של:

(א) במידה שירידת הערך מתייחסת למוניטין ביחידה מניבה-מזומנים, הערכים בספרים היחסיים של המוניטין של החלקים לפני ירידת הערך; וכן

(ב) במידה שירידת הערך מתייחסת לנכסים הניתנים לזיהוי ביחידה מניבה-מזומנים, הערכים בספרים היחסיים של הנכסים הניתנים לזיהוי של החלקים לפני ירידת הערך. כל

ירידת ערך כזו מיוחסת לנכסים של החלקים של כל יחידה באופן יחסי על בסיס הערך בספרים של כל נכס ביחידה.

בחלקים שיש בהם זכויות שאינן מקנות שליטה, ההפסד מירידת ערך מוקצה בין החברה האם לבין הזכויות שאינן מקנות שליטה לפי אותו בסיס שהרווח או הפסד מוקצה.

8ג. אם הפסד מירידת ערך אשר ניתן לייחוס לזכויות שאינן מקנות שליטה מתייחס למוניטין שלא הוכר בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה האם (ראה סעיף 4ג), ירידת הערך אינה מוכרת כהפסד מירידת ערך מוניטין. במקרים אלה, רק הפסד מירידת ערך המתייחס למוניטין שהוקצה לחברה האם יוכר כהפסד מירידת ערך מוניטין.

9ג. הדגמה להמחשה 7 ממחישה את מבחני ירידת הערך של יחידה מניבה-מזומנים עם מוניטין, שאינה בבעלות מלאה.

